

ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

**ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА
ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 г.**

2021г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	3
1.1. ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ, ВЪЗ ОСНОВА НА КОИТО Е РАЗРАБОТЕНА ПРОГРАМАТА	3
1.2. ВРЕМЕВИ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА	4
1.3. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ОБЩИНАТА.....	4
1.4. ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА	5
1.4.1. Физикогеографска характеристика	5
1.4.2. Климат	6
1.4.3. Транспортна инфраструктура.....	6
1.4.4. Населени места	7
1.4.5. Население.....	7
1.5. ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО	8
1.6. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.....	8
1.7. ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ	11
1.8. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ	11
2. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА	12
2.1. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ, ОБРАЗУВАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА	12
2.1.1. Анализ на отпадъците	12
2.1.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи, в контекста на правата и задълженията на общините.....	21
2.1.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво	22
2.1.4. Прогнози за образуваните отпадъци	24
2.1.5. Анализ на дейността на Регионално Сдружение за управление на отпадъците-Оряхово.....	28
2.1.6. Анализ и оценка на изпълнение контролните функции на общината по управление на отпадъците	29
2.1.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“	29
2.1.8. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване.....	30

2.1.9. Анализ и оценка на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците	31
2.1.10. Икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им	33
2.1.11. Анализ на финансовите потоци по управление на отпадъците	38
2.1.12. Преглед на съществуващите практики по предотвратяване образуването на отпадъци	39
3. SWOT АНАЛИЗ	41
4. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г. И ПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ	43
4.1. Програма на предотвратяване образуването на отпадъци	45
4.1.1. Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021 - 2028г.	48
4.1.2. Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	48
4.2. Под-програма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	50
4.2.1. Мерки за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци	51
4.3. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	58
4.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	68
4.5. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци (МРО)	72
4.6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	75
4.7. Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	77
5 КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	80
6 СИСТЕМА ЗА ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПУО 2021-2028 Г.	82
7 СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА	83
8 ПРИЛОЖЕНИЕ АНАЛИЗИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА	84

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на община Бяла Слатина е изготвена за периода 2021-2028 г. на основание чл. 52 от ЗУО. Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗУО, тя е секторна програма и неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда. Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-883/23.09.2021 г. на Министъра на околната среда и водите, както и със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2021-2028 г. Програмата за управление на отпадъците на община Бяла Слатина (2021-2028г.) се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво и представлява документ, който цели да послужи за бъдещо по-ефективно и екологосъобразно управление на отпадъците.

В приложение към програмата са изготвени 13 анализа, свързани със съществуващото положение по управление на отпадъците в Община Бяла Слатина. На база на основните изводи и препоръки по всеки анализ са идентифицирани дейностите (мерките) за постигане на целите, поставени в националното законодателство по управление на отпадъците до 2028 г. За всяка конкретна дейност (мярка) са определени необходимите финансови средства, източници на финансиране, срокове, очаквани резултати и индикатори за изпълнение на целите/мерките. Програмата включва 3 стратегически цели, съпътствани от 5 програми.

Очаква се програмата да има принос за намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и за постигане на максимално ефективно използване на ресурсите. Основната стратегическа цел по отношение управлението на отпадъците е подобряване прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива.

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Програмата за управление на отпадъците се публикува на интернет страницата на общината с цел осигуряване на обществен достъп.

Процесът на обществени консултации стартира на 06.10.2021 г., когато община Бяла Слатина публикува на интернет страницата си покана към заинтересованите страни да представят своите предложения за изготвяне на ПУО с приложена към нея програма за предотвратяване образуването на отпадъците.

1.1. ЗАКОНОВИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ, ВЪЗ ОСНОВА НА КОИТО Е РАЗРАБОТЕНА ПРОГРАМАТА

При разработването на програмата са взети предвид следните законови изисквания и редица европейски и национални програмни и методически документи и изследвания, в т.ч.:

- Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) и наредбите към него;
- Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, са приети с Решение № 459 на Министерския съвет от 17 юни, 2021 г.;

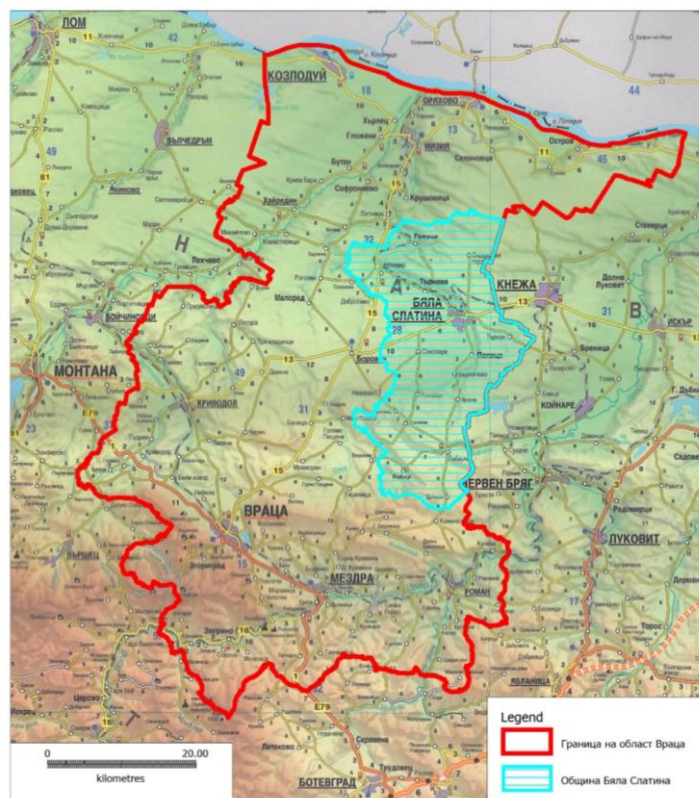
- Методически указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-883/23.09.2021 г. на Министъра на околната среда и водите;
- Изготвяне на план за управление на отпадъците, методологична обяснителна бележка, 2012 г., ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Насоки за изготвяне на програми за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда“;
- Национална програма за развитие на България 2030;
- Трети национален план за действие по изменението на климата за периода 2013–2020 г.

1.2. ВРЕМЕВИ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се разработва и приема за периода 2021-2028г., който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците - 2021-2028 г. Крайният срок на Националния план е една година след периода на програмиране и ползване на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2021-2027 г.

1.3. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ОБЩИНАТА

Община Бяла Слатина е разположена в източната част на Област Враца. Общината влиза в състава на десетте общини на Врачанска област. На юг граничи с община Роман, на югозапад с община Враца, на запад с община Борован, на север с общините Мизия и Оряхово и на изток с общините Кнежа, Червен бряг и област Плевен.

Фигура № 1 Карта на Община Бяла Слатина, област Враца

1.4. ГЕОГРАФСКИ, КЛИМАТИЧНИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

1.4.1. Физикогеографска характеристика

Релеф

Релефът на общината е разнообразен - равнинен и полупланински. Общинският център - град Бяла Слатина е на около 126 м. над морското равнище, с наклон на изток-североизток към река Скът. Общината заема средишно положение в Северозападна България и е на почти еднакво разстояние от р. Дунав и Предбалкана. Най-високата точка е в местността „Кърчовското” - 181 м. Най-ниската е при местността „Туренеца” - 108 м.

Част от района спада към Златийско-Долноискърски район, а останалата към Медковско-Скътския район на Дунавската хълмиста равнина, подобласт от Европейско-континенталната климатична зона.

Полезни изкопаеми

Територията на общината е бедна на полезни изкопаеми, но се срещат залежи на различни строителни материали (чакъли, пясъци и варовици). В геоложко отношение района е сравнително добре проучен. Проведени са картировъчни, сеизмични и сондажни проучвания. В близост до с. Бърдарски геран през 1976г. е открито газо-нефтено находище, което не е разработено. Освен това са предвидени проучвателни сондажи на участък „Враняк“ от газокондензатно находище „Койнаре“, разработвано от „Дайрект Петролеум България“ ЕООД.

В землището на село Буковец се намира находище „Дълбоки дол“ в участъци „Мишовец” и „Синия бряг”, за добив и преработка на индустриални минерали - глауконитова суровина. В периода 2012-2014 г. са извършени геолого-проучвателни работи (ГПР) на находището и са установени 2903.5 х.тона запаси и 17045.3 х.тона ресурси от глауконитова суровина.

Води

През територията на община Бяла Слатина преминава река Скът. Реката е от трета категория. Почвите са льосови и това дава възможност за бързо оттичане (поемане) на повърхностните води. За това спомага и общия наклон на селището. Водните ресурси се разпределят както следва:

- Реки - 1 670 дка;
- Блата и рибарници - 1 100 дка;
- Язовири и напоителни канали - 4,700 дка.

По значителни отводнителни артерии, протичащи транзитно през района са р. Скът, р. Бриша и р. Марла. Режимът им се формира в Стара планина и тук претърпява по-съществени изменения през топлото полугодие. Реките се подхранват предимно от повърхностни води при дъждовни валежи. Характерни са големите вътрешно годишни колебания на речните води. Повечето суходолия и доловете напълно пресъхват през сухия период. Епизодично се проявяват и големи прииждания, предимно при поройни валежи. Преминаващите междуречия и вадии са слабо водоносни.

Главната отводнителна артерия р. Скът е десен приток на р. Дунав. Извират от местността „Речка” във Веслец, северно от Маняшки връх. Обхожда от запад Борованската могила, като от с. Оходен до устието пресича Дунавската хълмиста равнина. Реката тече в асиметрична долина с по-стръмен десен склон. Северно от гр. Мизия е коригирана и с р.

Огоста имат общо корито. Дължината на р. Скът е 134 км. с водосборна площ 1,074 кв.км. Нейни притоци са р. Бързина и р. Грезница. Тя има дъждовно снежно подхранване. Средния годишен отток измерен при гр. Мизия е 1.7 м3 /сек.

Почви

За развитието на земеделието от особено голямо значение е почвеното богатство. На територията на община Бяла Слатина преобладават карбонатни черноземни, по-малко ливадни черноземни, алувиално-ливадни и други почви. Община Бяла Слатина се намира в белослатинското поле, изградено на повърхността от твърде млади по възраст геоложки формации - сармат и кватернер.

Серматът е представен от пясъчници, тъмнослойни варовици, варовити глини. Кватернерът е застъпен с алувиални (речни) и льосови наслагания. Алувиалните отложения, чакъли и глини изграждат речната тераса на р. Скът. Речните тераси се характеризират с неблагоприятни за строителство хидрогеоложки условия поради високите подпочвени води. Статичните нива на тези води се установяват на дълбочина от 0 до 3 м от повърхността на терена.

Основната съставка на почвената покривка са излужените и лесивирани черноземи, които следват зонално успоредно на карбонатните черноземи. В южните части на района се срещат и сиви горски почви.

Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др.

1.4.2. Климат

Климатът е умерено-континентален с ясно изразени температурни амплитуди. В климатично отношение района спада към Европейско-континенталната област в Северния климатичен район на Дунавската равнина. Това предопределя характера на времето. Налице е хладна пролет, сухо и горещо лято и студена зима. През летните месеци /юли и август/ термометрите значително превишават нормите. Количеството на валежите за същия период е незадоволително.

Липсата на значителни орографски препятствия и широчинното простиране на равнината благоприятстват за проявлението на силни западни до северозападни и източни до североизточни ветрове, които осушават почвата, причиняват дефлация през пролетта и ранното лято и отвяването и пренаслагването на снежната покривка през зимата. Минималната температура през зимата може да достигне до -35,5 °С - една от най- ниските за цялата страна. Периодът с отрицателни средни денонощни температури е твърде продължителен и достига до 70 денонощия. Средната месечна температура през юли е около 23 °С, а максималната достига до 42,7°С. Продължителността на вегетационния период е 245 - 255 денонощия, а на активния вегетационен период - 195 денонощия. Средните годишни валежи между 520-530 мм са с характерното за умерено-континенталния климат вътрешно годишно разпределение. Средната продължителност на летните засушавания е около 17, а на есенните - 19 денонощия. Снежната покривка се задържа до 52 - 55 денонощия. Летните горещини са продължителни. Наблюдава се около 50% от денонощията на юни и август облачно и незасушливо време и около 35% засушливо време.

1.4.3. Транспортна инфраструктура

Общата пътната мрежа на територията на общината е общо 152,703 км. През общината преминават частично 6 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 89,82 км:

- участък от 18,37км от Републикански път II-13 Борован – Бяла Слатина - Плевен;
- участък от 6,60 км от Републикански път II-15 Враца – Оряхово;
- началният участък от 17,21км от Републикански път III-133 Бяла Слатина - Алтимир;
- началният участък от 29 км от Републикански път III-134 Бяла Слатина – Габаре – Мездра;
- началният участък от 8,74 км от Републикански път III-1304 Бяла Слатина – Търнак - Бреница;
- участък от 29 км от Републикански път III-1306 Червен бряг – Габаре – Враца.

Състоянието на II-класната пътна мрежа е много добро, но на III-класната е задоволително, а някои от пътищата като III-134, в участъка от км 19+000 до км 29+000 е в окаяно състояние. Този път свързва община Бяла Слатина с общините Мездра и Роман. Състоянието на настилките и на пътната маркировка е в много лошо състояние и не дава гаранция за безопасен и безавариен превоз на пътници и товари.

От републиканските пътища, минаващи през територията на Община Бяла Слатина, с приоритетно значение е път II-15, който свързва областния център – град Враца с град Оряхово и намиращия се там ферибот. Другият път със стратегическа функция е II-13, който осигурява връзката между област Плевен с международния път Е 79, в посока към град Видин. Този път свързва Община Бяла Слатина с община Криводол и намиращите се там села.

Общата дължина на общинската пътна мрежа на територията на Община Бяла Слатина е 62,880 км.

1.4.4. Населени места

Общината обединява 15 населени места, от които общинският център - град Бяла Слатина и 14 села: с. Алтимир, с. Буковец, с. Бърдарски геран, с. Бъркачево, с. Враняк, с. Габаре, с. Галиче, с. Драшан, с. Комарево, с. Попица, с. Соколаре, с. Тлачене, с. Търнава и с. Търнак.

1.4.5. Население

Демографската характеристика на община Бяла Слатина е следствие от множество вътрешни фактори, като например социално-икономически и културно-исторически фактори, които оказват влияние върху динамиката на населението, неговата структура и прираст. Демографските тенденции в общината следват тези на национално ниво, като задълбочаващата се демографска криза и застаряване на населението са характерни и за община Бяла Слатина. Динамиката в броя населението разкрива тенденция на продължително, постоянно и задълбочаващо се намаляване, дължащо се на нарушена възрастова структура, намаляване на репродуктивната способност на населението, емиграция.

Съгласно данни от последното преброяване на НСИ през 2011г. в Община Бяла Слатина живеят 24 362 жители, от които 11 050 жители в гр. Бяла Слатина и 13 312 жители в селата. Следвайки описаните по-горе тенденции за анализирания период 2016-2020г. се наблюдава към 31.12.2016 година в община Бяла Слатина живеят 22 470 жители (гр. Бяла Слатина – 10 200, селата на общината – 12 270), към 31.12.2017г. – 22 002 (гр. Бяла Слатина – 9 987, селата на общината – 12 015), а към 31.12.2018г. – 21 481 (гр. Бяла Слатина – 9 856, селата на общината – 11 625) и 31.12.2019г. съответно 21 018 (гр. Бяла Слатина – 9 644, селата на общината – 11 374). През 2020г. тенденцията за намаляване на населението се запазва – данните на НСИ сочат, че в Община Бяла Слатина има 20 662 жители, като 9 495 души

живеят в гр. Бяла Слатина и 11 167 – в селата на общината.

Данните за 2020г. показват, че за Северозападен Район в който попада и Област Враца - 63,1% от населението живее в градовете, а 36,9 % - в селата. За Област Враца това съотношение е 58,8% градско население и 41,2% - в селата. В Община Бяла Слатина тенденцията е обратна – 45,95% от населението живее в гр.Бяла Слатина и 54,05% - в селата.

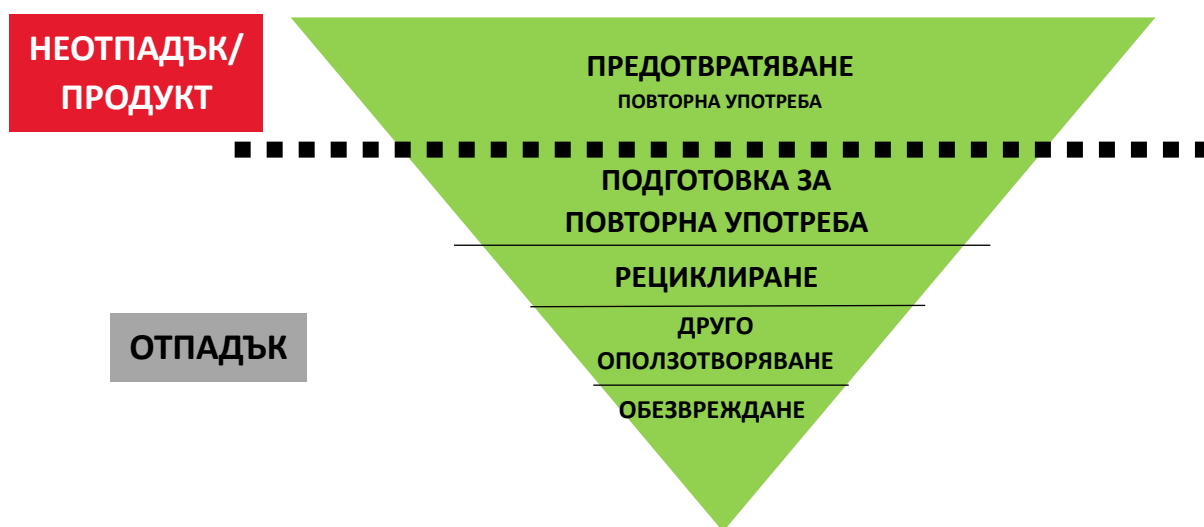
1.5. ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на рамковата директива за отпадъци (РДО), съответно на закона за управление на отпадъците (ЗУО):

- битови отпадъци;
- масоворазпространени отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- опасни отпадъци.

1.6. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основната цел на програмата е прилагане на спазване на йерархията на управление на отпадъците, въведена с чл.6, ал.1 на ЗУО и прилагане на интегрирано управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина, които да допринесат за устойчивото развитие на общината.

Фигура № 2 Йерархия на управление на отпадъците

Програмата за управление на отпадъците е напълно съобразена с националното законодателство по управление на отпадъците и въведените количествени цели в него (таблица №1), за постигането на които са предвидени подпрограми с мерки.

Таблица №1 Основни количествени цели по управление на отпадъците, въведени в законодателството на ЕС и регламентирани в българското законодателство

Закон/ Наредба	ДОКУМЕНТ НА ЕС	РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците	<i>Постигане на по-високи цели за рециклиране и подготовка за повторна употреба на битовите отпадъци</i>	
		– До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 55%	Възможности за отлагане на крайните срокове ¹ : – До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 50%
		– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60%	– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 55%
		– До 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 65%	– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60%
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци	<i>Значително намаляване на количествата депонирани отпадъци</i>	
		Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10 % или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).	Държава членка може да отложи срока ² за постигане на целта до пет години , т.е. да се осигури постигането ѝ през 2040г. при определени условия на които България отговаря.
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците	<i>Разделно събиране на битови отпадъци</i>	
		– опасните битови отпадъци трябва да се събират разделно от 2022 г.	

¹ Възможности за отлагане на крайните срокове за постигане на посочените цели до пет години, при определени условия на които България отговаря и ще поиска от ЕК такова отлагане

² За някои страни-членки, между които и България, е предоставена възможност целта да се постигне до 2040 г. и страната възнамерява да се възползва от изключението

	май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците	– разделно събиране на биологичните отпадъци³ от 2023 г., като държавите членки следва да се стремят към постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия Европейски съюз с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. – разделно събиране на текстилни отпадъци от 2025 г.																								
НАРЕДБА ЗА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/852 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на ДИРЕКТИВА 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки	<i>Рециклиране на отпадъци от опаковки</i> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>До 2025 г.</th><th>До 2030 г.</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Всички опаковки</td><td>65%</td><td>70%</td></tr> <tr> <td>Пластмаси</td><td>50%</td><td>55%</td></tr> <tr> <td>Дърво</td><td>25%</td><td>30%</td></tr> <tr> <td>Черни метали</td><td>70%</td><td>80%</td></tr> <tr> <td>Алуминий</td><td>50%</td><td>60%</td></tr> <tr> <td>Стъкло</td><td>70%</td><td>75%</td></tr> <tr> <td>Хартия и картон</td><td>75%</td><td>85%</td></tr> </tbody> </table>		До 2025 г.	До 2030 г.	Всички опаковки	65%	70%	Пластмаси	50%	55%	Дърво	25%	30%	Черни метали	70%	80%	Алуминий	50%	60%	Стъкло	70%	75%	Хартия и картон	75%	85%
	До 2025 г.	До 2030 г.																								
Всички опаковки	65%	70%																								
Пластмаси	50%	55%																								
Дърво	25%	30%																								
Черни метали	70%	80%																								
Алуминий	50%	60%																								
Стъкло	70%	75%																								
Хартия и картон	75%	85%																								
Предстои издаване на подзаконов нормативен акт към ЗАКОНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/904 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда	<i>Намаляване на пластмасовите отпадъци от продукти за еднократна употреба</i> – до 2026 г. да се постигне измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна. До 3 юли 2021 г. държавите-членки изготвят описание на всички мерки, приети от тях за изпълнение на това задължение и уведомяват Комисията за това описание и го оповестяват публично. – считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. – считано от 3 юли 2024 г. държавите-членки гарантират, че определени пластмасови продукти за еднократна употреба, които имат капачки, произведени от пластмаса, могат да бъдат пуснати на пазара само ако капачките и капачите остават прикрепени към съдовете по време на предвидения етап на употреба на продукта. – всяка държава членка гарантира, че: а) от 2025 г. някои бутилки за напитки съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. тези бутилки за напитки съдържат най-малко 30% рециклирана пластмаса. Това са																								

³ „Биологични отпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост“

		пластмасови продукти за еднократна употреба в обхвата на член 9 относно разделното събиране и на член 6, параграф 5 относно изискванията за продукти. – до 2025 г. държавите членки осигуряват разделното събиране с цел рециклиране: а) на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3л. – 77% б) до 2029 г. - 90%. – до края на 2024 г. страните-членки са длъжни да въведат схеми за разширена отговорност на производителя за редица пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч. кутии за храна, съдове за напитки до 3л, чаши за напитки, пластмасови торбички за пазаруване и др.
НАРЕДБА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РЕДА И РАЗМЕРА ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ПРОДУКТОВА ТАКСА	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2015/720 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 29 април 2015 година за изменение на Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване	<i>Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване</i>
		Мерките, предприети от държавите-членки, включват един от следните елементи, или и двата заедно: а) приемане на мерки, които да гарантират, че нивото на годишното потребление не превишава съответно 90 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2019 г. и 40 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2025 г., или равностойни цели, изразени в тегло; б) приемане на инструменти, с които да се гарантира, че до 31 декември 2018 г. тънките пластмасови торбички за пазаруване ще престанат да се предлагат безплатно на мястото на продажба на стоките или продуктите, освен ако не се прилагат инструменти с равностойна ефективност.

1.7. ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Този раздел ще бъде допълнен след осигуряване на обществен достъп на програмата и провеждането на предвидената процедура за преценка на въздействието върху околната среда по реда на ЗООС.

1.8. ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците се разработва от Дирекция „Устройство на територията и екология” на община Бяла Слатина. Адресът на Община Бяла Слатина е: гр. Бяла Слатина, ул. „Климент Охридски“ 68, страница в интернет: <https://byala-slatina.bg/>

Програмата е приета с Решение № на Общински съвет – Бяла Слатина, който контролира изпълнението ѝ. Съгласно изискванията на чл.52, ал.9 на ЗУО - „Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.“

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо или местно значение.

2. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

В този раздел са представени основополагащи данни и тенденции, в резултат на проведения анализ на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на община Бяла Слатина, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за управление на отпадъците на общината.

2.1. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ, ОБРАЗУВАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

На база изготвените анализи са формулирани основните изводи за състоянието и прогнозите за бъдещо развитие на дейностите по управление на отпадъците.

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите по-долу са направени изводи и препоръки.

2.1.1. Анализ на отпадъците

2.1.1.1. Битови отпадъци

Анализът на отпадъците показва, че Община Бяла Слатина е осигурила предоставяне на услугите по събиране, транспортиране и обезвреждане чрез депониране на битови отпадъци на цялото население (100% покритие).

Налице е тенденция за увеличение на количествата на образуваните отпадъци – от 3084,03 т./г. през 2016г. до 5136,17 т./г. – през 2020г. Тази тенденция може да се обясни с увеличената честота на събиране и транспортиране на отпадъците от всички населени места в общината, както и с прилагания засилен контрол по отношение на незаконното изхвърляне на отпадъци от страна на общинската администрация. Количествата на образуваните битови отпадъци на Община Бяла Слатина са за периода 2016-2020г. са представени на фигура №3, като са отчетени наличните данни за категориите отпадъци, съгласно *Приложение №IV Данни за отпадъците от домакинствата и за подобни отпадъци с друг произход и данни за отпадъците от строителство и разрушаване, посочени в чл.7, параграф 1 на Решение за изпълнение (ЕС)2019/1004 на Комисията от 7 юни 2019 година за установяване на правила за изчисляване, проверка и докладване на данни относно отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета и за отмяна на Решение за изпълнение С(2012) 2384 на Комисията.* Освен данните за смесени битови отпадъци (20 03 01) са отчетени също брутните количества на отпадъците от опаковки (кодове 15 01 01, 15 01 04, 15 01 02, 15 01 07), отпадъци от площадки за изкупуване (пунктове) и площадки за безвъзмездно предаване и отпадъци от фирми, извършващи дейност на територията на община Бяла Слатина (кодове 20 01 39, 20 01 01, 20 01 02 и 20 01 40). Данните за отпадъци от площадки за изкупуване (пунктове) и площадки за безвъзмездно предаване и отпадъци от фирми, извършващи дейност на територията на община Бяла Слатина са предоставени от ИАОС с Решение за достъп до информация №63/22.06.2021г. – само за 2016, 2017 и 2018г., а за периода 2019-2020г. е направена прогноза тези количества отпадъци.

Фигура № 3 *Количество на образуваните отпадъци в Община Бяла Слатина за периода 2016-2020г.*

Данните за депонираните битови отпадъци на Община Бяла Слатина са за периода 2016-2020г. и се основават на информация от кантарните бележки за смесени битови отпадъци (код 20 03 01) и други отпадъци (включително смеси от материали) от механично третиране на отпадъци (код 19 12 12), в резултат на измерването на отпадъците на вход на *Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово* – за периода 2016-2020г.

Фигура №4 *Депонирани битови отпадъци от Община Бяла Слатина за периода 2016-2020г.*

Не се прилага предварително третиране на отпадъците, което е задължения за българските общини от 2007 г. и понастоящем е регламентирано чл. 38, ал.1 на *Наредба № 6 от*

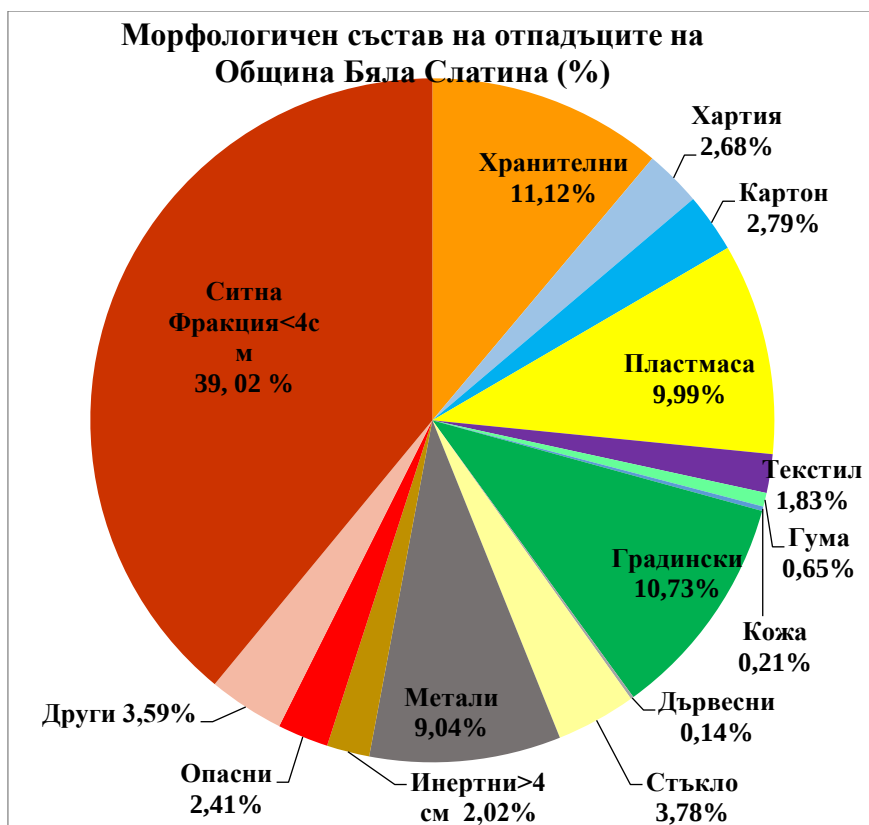
27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Огромната част от образуваните отпадъци (99%) понастоящем подлежат на обезвреждане чрез депониране на Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово. Община Бяла Слатина използва депото от 2009г., като то обслужва и всички останали общини включени в РСУО-Оряхово - общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Борован и Кнежа.

Нормата на натрупване на отпадъците в Община Бяла Слатина (фигура №5) е по-ниска спрямо официалните данни, изчислени за страната - съгласно наличните към момента данни на НСИ - за 2018г., нормата на натрупване за страната е 408 кг./ж./г., за Врачанска област – 275 кг./ж./г., а за Община Бяла Слатина – 193,93 кг./ж./г.

Фигура №5 Норма на натрупване на битовите отпадъци от Община Бяла Слатина за периода 2016- 2020г.

През 2019г. е извършен Анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Бяла Слатина в продължение на една година – за четири сезона по Проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“. Данните от анализа са представени на фигура №6.

Фигура №6 Морфологичен състав на отпадъците в Община Бяла Слатина

С чл.19, ал.3, т.6 на ЗУО (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) са въведени задължения на кмета на общината за разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. Чрез **чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО** се определя изискването за постигане на не по-късно от 1 януари 2020 г. на целта за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи **хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло** от домакинствата и подобни отпадъци от други източници **не по-малко от 50 на сто** от общото тегло на тези отпадъци. Съгласно издадени заповеди от страна на ИАОС, изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.1 на ЗУО за Община Бяла Слатина е както следва:

- Заповед №50/05.02.2018 г. – степен рециклиране 9 % за календарната 2016г.;
- Заповед №164/21.05.2019 г. – степен рециклиране 8 % за календарната 2017г.;
- Заповед №139/15.06.2020 г. – степен рециклиране 11 % за календарната 2018г.

Количествата битови отпадъци и подобни отпадъци от други източници, за които е осъществено рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло са недостатъчни за изпълнение на задълженията чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО на Община Бяла Слатина към 2028г. С цел осигуряване на изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.1, т.3-5 на ЗУО в дългосрочен план е необходимо да бъдат увеличени количествата на разделно събраните отпадъци, в т.ч.:

- рециклируеми отпадъци от опаковки от организираната система на територията на общината;
- отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, на територията на

Община Бяла Слатина. В допълнение се препоръчва разширяване на обхвата на отпадъчните материали, които се събират разделно в Заповед №311/15.06.2020г. и прецизиране на задължените лица в съответствие с чл.21 на *Наредба №8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина*. Необходимо е осъществяването на ефективен контрол по прилагане на Раздел Първи Управление на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, Глава Четвърта Управление на масово разпространени отпадъци и отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, *Наредба №8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина* и упражняване на регулярен контрол за спазване на изискванията от контролните органи към общината.

- отделяне на рециклируемите компоненти от битовите отпадъци чрез използването на сепарираща инсталация – предприети са ефективни мерки на регионално ниво във връзка с планираната *Инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци*, като част от Регионалната система за управление на отпадъците - Оряхово.

С чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО е въведено изискването най- късно до 31 декември, 2020г. да се ограничи количеството на **депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 на сто** от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995г. В тази връзка Община Бяла Слатина е определила поземлени имоти (Заповед № 570/01.10.2013г. на кмета на Община Бяла Слатина), върху които ще се разположат площадки за биоразградими отпадъци по населени места, на територията на общината – общо 15 площадки. Понастоящем, на тези площадки се извозват отпадъците, които се образуват ежегодно от всички населени места въз основа на поддържане на зелените площи в населените места в общината. Съгласно издадена заповед №189/24.07.2020г. от ИАОС, изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО за 2018г. в Община Бяла Слатина е 84 %.

2.1.2.2. Производствени отпадъци

Отпадъците от производствената дейност на фирмите на територията на община Бяла Слатина, които имат основно характер на производствени неопасни отпадъци се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ - Враца, издава разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия.

Част от отпадъците от производствената дейност представляват рециклируеми материали. Разделно събраните отпадъци от хартия, метал, стъкло, пластмаса, дървесни и др. се предават за рециклиране или оползотворяване. За депониране се предават отпадъци, които в момента не могат да бъдат рециклирани или оползотворени.

Основните източници на производствени отпадъци са производствените единици, съсредоточени предимно в общинския център и са представени в следните отрасли на икономиката:

- хранително-вкусовата промишленост;
- шивашката и текстилната промишленост;
- фармацевтичната промишленост.

Подробна информация за фирмите е представена в *Анализа на отпадъците*.

2.1.2.3. Строителни отпадъци

- От 2015г. в землището на гр. Бяла Слатина има определена със заповед № 930/01.12.2015г. площадка за временно съхраняване на земни маси – заблатен терен с обща площ от 18 дка, намиращ се в североизточната част на гр.Бяла Слатина (по протежението на ул. „Страхил Войвода“ от пресечната ул. „Баба Тонка“ до източната регулационната граница на града, граничещ южно с коритото на р. Скът и включващ старото корито на реката). Площадката не е оборудвана с кантар и поради тази причина няма информация за годишните количества отпадъци.
- Изпълнителите на по-големи строителни обекти и ремонтни дейности се насочват да доставят отпадъците си на *Регионалното депо за неопасни отпадъци - Оряхово*.

2.1.2.4. Опасни отпадъци

Опасни отпадъци от бита

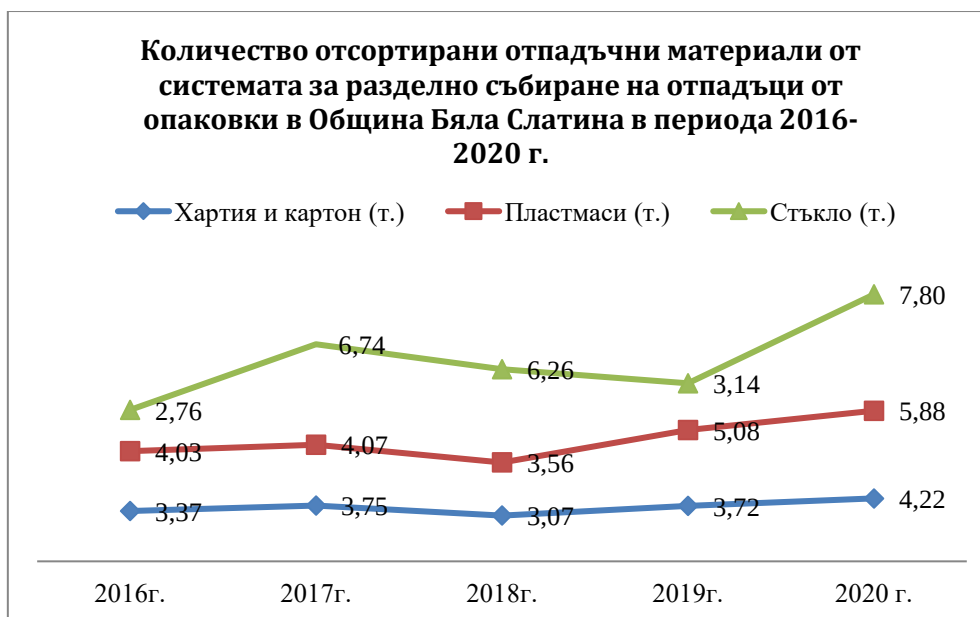
Общината има нормативен ангажимент за създаване на условия за екологосъобразно управление на опасните отпадъци от бита, които не попадат в обхвата на наредбите по отношение управление на масово разпространените отпадъци. Тези отпадъци включват бои и покрития, градински химикали, вкл. пестициди, продукти от грижи за домашни любимци, химичните вещества и препарати, използвани в домакинствата, вкл. дезинфектанти. Понастоящем, в общината няма функционираща система за разделно събиране на опасни отпадъци от бита и предаването им за оползотворяване или обезвреждане.

Опасни производствени отпадъци

Опасните производствени отпадъци се третират: от причинителя, в собствени съоръжения съгласно одобрен от компетентните органи проект на производствената дейност и при изпълнение на чл. 8, ал. 2 от ЗУО и от лицата на които е дадено разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност.

2.1.1.5. Масово разпространени отпадъци

Община Бяла Слатина има сериозен опит в прилагане на **разделно събиране на отпадъци от опаковки**, в резултат на сключен договор през 2007г. с Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки - ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ АД. Най-големи количества рециклируеми отпадъци са събрани през 2020г. – 17,9 т., а най-малки количества съответно през 2016г. – 10, 16т. През 2020г. се наблюдава ръст на събраните рециклируемите отпадъци от 176,22% спрямо базовата 2016г. Информация за количествата на разделно събрани отпадъци от опаковки за периода 2016-2020г. е представена на фигура №7.

Фигура №7 *Количества разделно събрани отпадъци от опаковки за периода 2016-2020г.*

Тези резултати показват, че има потенциал в системата и при по-активно участие на населението могат да се постигнат още по-добри резултати. Необходимо е Община Бяла Слатина ежегодно да анализира данните за разделно събраните отпадъци от опаковки и да потърси по-тясно взаимодействие с Организацията по оползотворяване както по отношение на подобряване на резултатите и увеличаване на събраните количества, така и за разширяване на информираността на населението и бизнеса и привличането им за участие в системите за разделно събиране. От съществено значение за повишаване на ефективността на разделното събиране е прилагането на дългосрочна комуникационна стратегия за повишаване информираността на гражданите за ползите от разделното събиране, засилване на мотивацията им да използват цветните контейнери и изграждане на трайни навици за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Община Бяла Слатина няма сключени договори с Организации по оползотворяване за негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), Излезли от употреба Гуми (ИУГ), Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ОМОН) и Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС). Общината информира регулярно населението за възможностите за предаване на ИУГ в автосервизи, функциониращи на територията на общината където се извършва смяна на гуми. За останалите 4 потока масово разпространени отпадъци се разчита на договор с лице, което притежава разрешение за дейност с отпадъци по чл.35 от ЗУО. Анализът на състоянието по управление на масово разпространените отпадъци показва, че може да се оптимизира системата и да се постигнат по-добри резултати, като за целта следва да се проучат възможностите за сключване на договори с организации по оползотворяване за всички масово разпространени отпадъци.

2.1.1.6. Утайки от ГПСОВ

През 2015 г. е въведена в експлоатация ГПСОВ- Бяла Слатина. Пречистването на отпадъчните води да се основава на общоприетите методи на използването на активна, биологична утайка в биобасейн с дънна аерация и последващо вторично утаяване. По отношение на утайката от ГПСОВ- Бяла Слатина са предвидени следните съоръжения и мерки, осигуряващи прилагането на нормативните изисквания:

- 1) Уплътняване на утайката
- 2) Аеробен стабилизатор - резервоар за кислородно стабилизиране на излишната утайка
- 3) Силоз за утайка
- 4) Кондициониране на утайката
- 5) Обезводняване на утайката
- 6) Резервни изсушителни полета

Утайките, които се образуват в резултат от експлоатацията на ГПСОВ-Бяла Слатина се предават за оползотворяване в земеделието, в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство за опазване на околната среда.

Количеството образувани утайки за периода 2016 – 2020 г. е представено в таблица №2.

Таблица №2 Утайки от ГПСОВ – Бяла Слатина

Година	Код на отпадъка	Наименование на отпадъка	Количества (т.)
2016	19 08 05	утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места	331
2017	19 08 05	утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места	255
2018	19 08 05	утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места	192
2019	19 08 05	утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места	291
2020	19 08 05	утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места	257

Изводите и препоръките от *Анализа на отпадъците* са както следва:

- Община Бяла Слатина е осигурила предоставяне на услугите по събиране, транспортиране и обезвреждане чрез депониране на битови отпадъци на цялото население (100% покритие).
- Нормата на натрупване на отпадъците в Община Бяла Слатина е по-ниска спрямо официалните данни, изчислени за страната - съгласно наличните към момента данни на НСИ - за 2018г., нормата на натрупване за страната е 408 кг./ж./г., за Врачанска област – 275 кг./ж./г., а за Община Бяла Слатина – 193,93 кг./ж./г. През последните две години се наблюдава задържане на нивото на нормата на натрупване през 2019г. – 191,07 кг./ж./г. и леко увеличаване през 2020г. - съответно 248,58 кг./ж./г. Тази тенденция може да се обясни с увеличената честота на събиране и транспортиране на отпадъците от всички населени места в общината, както и с прилагания засилен контрол по отношение на незаконното изхвърляне на отпадъци от страна на общинската администрация.
- Общината има сериозен опит в прилагане на разделно събиране на отпадъци от опаковки, в резултат на сключен договор с Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Най-големи количества рециклируеми отпадъци са събрани през 2020г. – 17,9 т., а най-малки количества съответно през 2016г. – 10, 16т. През 2020г. се наблюдава ръст на събраните рециклируемите отпадъци от 176,22% спрямо базовата 2016г. Тези резултати показват, че има потенциал в системата и при по-

активно участие на населението могат да се постигнат още по-добри резултати. Община Бяла Слатина трябва да анализира ежегодно данните за разделно събраните отпадъци от опаковки и да потърси по-тясно взаимодействие с Организацията по оползотворяване както по отношение на подобряване на резултатите и увеличаване на събраните количества, така и за разширяване на информираността на населението и бизнеса и привличането им за участие в системите за разделно събиране. От съществено значение за повишаване на ефективността на разделното събиране е прилагането на дългосрочна комуникационна стратегия за повишаване информираността на гражданите за ползите от разделното събиране, засилване на мотивацията им да използват цветните контейнери и изграждане на трайни навици за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

- Количествата битови отпадъци и подобни отпадъци от други източници, за които е осъществено рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло са недостатъчни за изпълнение на задълженията чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО на Община Бяла Слатина към 2028г. С цел осигуряване на изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.1, т.3-5 на ЗУО в дългосрочен план е необходимо да бъдат увеличени количествата на разделно събраните отпадъци, в т.ч.:
 - рециклируеми отпадъци от опаковки от организираната система на територията на общината;
 - отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, на територията на Община Бяла Слатина. В допълнение се препоръчва разширяване на обхвата на отпадъчните материали, които се събират разделно в Заповед №311/15.06.2020г. и прецизиране на задължените лица в съответствие с чл.21 на *Наредба №8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина*. Необходимо е ефективно прилагане на Раздел Първи Управление на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, Глава Четвърта Управление на масово разпространени отпадъци и отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, *Наредба №8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина* и упражняване на регулярен контрол за спазване на изискванията от контролните органи към общината.
 - отделяне на рециклируемите компоненти от битовите отпадъци чрез използването на сепарираща инсталация – предприети са ефективни мерки на регионално ниво във връзка с планираната *Инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци*, като част от Регионалната система за управление на отпадъците - Оряхово.
- Препоръчва се използването на информационна система за събиране и обработка на информацията за отпадъците, в която непрекъснато да постъпват текущите данни от дейността всички пунктове, площадки, съоръжения и фирми, с които Общината има сключени договори или са включени в *Регистъра на площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло на територията на общината*.
- Община Бяла Слатина няма сключени договори с Организации по оползотворяване за негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излезли от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), Излезли от употреба Гуми (ИУГ), Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ОМОН) и Излезли от употреба

моторни превозни средства (ИУМПС). Общината информира регулярно населението за възможностите за предаване на ИУГ в автосервизи, функциониращи на територията на общината където се извършва смяна на гуми. За останалите 4 потока масово разпространени отпадъци се разчита на договор с лице, което притежава разрешение за дейност с отпадъци по чл.35 от ЗУО. Препоръчва се Община Бяла Слатина да проучи възможностите за сключване на договори с организации по оползотворяване за всички масово разпространени отпадъци, като по този начин да оптимизира управлението им.

2.1.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи, в контекста на правата и задълженията на общините

На основата на направените анализи на националната и общинската нормативна рамка и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи и препоръки:

- Националната правна рамка е съобразена с европейското законодателство и включва конкретни разпоредби, определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т. ч. ангажиментите за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци. В Закона за управление на отпадъците са въведени изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. законодателен пакет „Отпадъци“, и по специално Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.
- Националните стратегически документи, с които е съобразена *Програмата за управление на отпадъците на Община Бяла Слатина 2021-2028* са:
 - Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
 - Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
 - Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България (2011 -2020г.);
 - Национален стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020г.;
 - Трети национален план за действие по изменението на климата за периода 2013–2020 г.;
 - Проект на Програма за околна среда 2021-2027 г.;
 - Националната програма за развитие на България 2030.

Отчетени са също и приоритетите, заложи в Програма за управление на Община Бяла Слатина за мандат 2019–2023 г.

- Община Бяла Слатина е предприела действия за разработване на нова програма за управление на отпадъците на общината на основание чл. 52 от ЗУО. Изготвянето на Програмата за управление на Община Бяла Слатина за периода 2021–2028 г. се осъществява при спазване на „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със заповед РД-883/29

септември, 2021г. на министъра на околната среда и водите. В на Програмата за управление на Община Бяла Слатина за периода 2021–2028 г. са заложени мерки, съответстващи на проект на ПОС 2021-2027 г.

- Община Бяла Слатина провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на детайлни местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които във висока степен отразяват разпоредбите на националното законодателство;
- Общината осъществява контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнението на действащата програма за управление на отпадъците, като е препоръчително да оповестява по подходящ резултатите.
- Община Бяла Слатина провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на детайлни местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които във висока степен отразяват разпоредбите на националното законодателство. Общинските наредби, които регламентират различни аспекти на управлението на отпадъците са:
 - Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина (приета с Решение № 584 по Протокол № 34 от 29.03.2018г. на Общински съвет – Бяла Слатина и изм. с Решение № 883 по Протокол № 51 от 30.05.2019 г.);
 - Наредба № 9 за поддържане екологията и опазване чистотата, зелените площи и дълготрайната дървесна растителност на територията на община Бяла Слатина (приета с решение N 235, протокол 18/ 31.05.05. на Общински съвет - Бяла Слатина и изм. с Решение № 146, протокол № 11 / 26.05.2016 г.);
 - Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина (приета с Решение № 596, Протокол № 41 / 05.03.2003 г. на Общински съвет - Бяла Слатина, посл. изм. Решение № 336/ 25.02.2021 г.);
 - Наредба № 1 за опазване на обществения ред и опазването на общинските имоти на територията на община Бяла Слатина (приета с Протокол № 68, Решение № 1057 / 20. 08.2015 г. на Общински съвет - Бяла Слатина, посл.изм. с Решение № 723 от Протокол № 43 / 31.10.2018 г.).
- Препоръчва се в краткосрочен план (2022 - 2023г.) да се изготвят и приемат промени в *Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина*. Новите нормативни текстове трябва да отразяват измененията по отношение на такса „Битови отпадъци“, извършени през 2017г. в *Закона за местните данъци и такси* и да осигуряват прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ за всяко задължено лице – използване на нова методика за изчисляване на стойността на услугите по чл.62 от ЗМДТ въз основа на основите, определени в закона.

2.1.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

От *Анализа и оценката на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво* се констатира, че:

- Общинската администрация има ясно дефинирани функции, свързани с прилагането на задълженията по управление на отпадъците – Съгласно *Устройствения Правилник на Общинска администрация - Бяла Слатина*, утвърден със Заповед

№3/03.01.2017г. основните задължения се изпълняват от **3 дирекции** - Дирекция „Устройство на територията и екология“, Дирекция „Местни данъци и такси“ и Дирекция „Проекти и програми“. На **кметовете на кметства** е възложено да организират провеждането на благоустройствени, комунални и други мероприятия (чл.16, ал.1, т.2 от Устройствения Правилник) и да приемат мерки за подобряване и възстановяване на околната среда (чл.16, ал.1, т.4 от Устройствения Правилник). **Заместник-кметът по устройство на територията** контролира дейността на дирекция „Устройство на територията и екология“ и разходването на средства, получени по програми и проекти.

- Разработени са и се прилагат съответните наредби, изискващи се съгласно националното законодателство - Наредба по чл.22 от Закона за управление на отпадъците; Наредба по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси; Наредба за опазване на обществения ред по чл. чл.22, ал.1 от ЗМСМА; 6. Наредбата се издава на основание чл.21, ал.1, т.23 и ал.2 от ЗМСМА и Наредба за опазване на зелената система във връзка с чл. 62, ал.10 от ЗУТ.
- Общината е организирила изпълнението на функциите си по управление на отпадъците чрез комбинация от подходи:
 - чрез общинската администрация – Общинско предприятие „Чистота и строителство“ - за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване;
 - чрез сключване на Договор №5003/14.01.2016г. между Община Бяла Слатина и Община Оряхово, водеща община в РСУО-Оряхово на територията на която е изградено и се експлоататора *Регионално депо за неопасни отпадъци – Оряхово* - за услугата по обезвреждане на отпадъците, генерирани на територията на общината чрез депониране на Регионалното депо за неопасни отпадъци – гр.Оряхово.
 - чрез публично-частно партньорство с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци – за отпадъците от опаковки;
 - чрез Договор за услуга с лице, притежаващо разрешение по чл.35 от ЗУО - за приемане на разделно събрани отпадъци от домакинствата - едрогабаритни отпадъци, хартия, пластмаса, метал и стъкло от домакинствата; излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО); излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); излезли от употреба гуми и (ИУГ) отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (ОМОН).

Основните препоръка за оптимизиране на дейностите по прилагане на законодателството са в няколко насоки:

- Предвид последните промени в ЗУО, в сила от м. март, 2021г., както и отчитайки натрупаната практика на общината по прилагане на *Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина* е препоръчително да се извършат следните изменения и допълнения на Наредбата:
 - регламентиране на разделното събиране на отпадъци от обувки и текстил, след публикуване на съответната наредба по чл. 13, ал. 1 ЗУО.
 - актуализиране на дефинициите по § 2 от Допълнителните разпоредби в съответствие с промените в ЗУО и допълване с нововъдени такива.
 - В *Глава Осма Контрол и Административно-наказателни разпоредби* да се конкретизират нарушенията, които могат да бъдат извършени по прилагане на

чл.21 от Наредбата, свързан с прилагането на разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло от страна на лицата, извършващи търговска дейност в търговски обекти, производствени и стопански сгради, здравни и социални сгради и заведения, заведения за хранене и развлечения, обекти за комунални и други услуги, хотели и други места за настаняване. Предвид увеличаващите се изисквания на националното законодателство по отношение на битовите отпадъци - подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци към 31.12.2035 г., подобна мярка ще даде резултати в дългосрочен план, предвид големия брой задължени юридически лица и ще подпомогне Община Бяла Слатина при изпълнението на задълженията ѝ.

- Извършване на преглед на всички заповеди за упълномощаване на съответните лица за упражняване на контрол по местните наредби и там, където е необходимо – да се направят съответните актуализации.
- Ежегодно планиране на мерки за повишаване на квалификацията на експерта по екология в различни обучения, работни срещи, конференции и т.н. осигуряващи получаването на актуална информация за новоприетото законодателство и развитието на сектор „Управление на отпадъците“, както и по приоритетни теми – предотвратяване образуването на отпадъци; намаляване на образуваните битови отпадъци и въвеждане на принципа „плащаш колкото изхвърляш“ за домакинствата, юридическите лица и др.

2.1.4. Прогнози за образуваните отпадъци

Прогнозните количества на съответните отпадъци по категории за периода 2021-2028 г. (Таблица №4) са определени въз основа на резултатите от извършен морфологичен анализ на смесените битови отпадъци на Община Бяла Слатина през 2019г. По отношение на населението е използвана демографска прогноза на НСИ за населението на Община Бяла Слатина за периода 2021-2028г. (Таблица №3).

Таблица №3 Прогнозна норма на натрупване на отпадъците за Община Бяла Слатина за периода 2021-2028г.

Години	2021г.	2022г.	2023г.	2024г.	2025г.	2026г.	2027г.	2028г.
Норма на натрупване, кг./ж./г.	276,02	304,08	313,81	316,94	320,11	323,84	327,08	329,81

Средната норма на натрупване на жител за община Бяла Слатина се определя чрез екстраполация на нормата на натрупване за 2020 г. при увеличение с 2,5 -3,2% годишно за периода 2021-2023г. Това увеличение се обосновава от очаквания икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. Темпът на икономически растеж е изчислен въз основа на *Макроикономическа прогноза за периода 2021-2023г., Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023г. (Мотиви към законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2021г.)*. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква, че мерките по предотвратяване образуването на отпадъци ще бъдат възпиращ фактор. Освен предвидения растеж, друг фактор който влияе на увеличаването на нормата на натрупване е планираното организирано разделно събиране на биоотпадъци от зелените площи на всички населени места в Община Бяла

Слатина, чрез използването на специализирана техника и контейнери – очакван старт на системата през 2022г. с въвеждането в експлоатация на *Инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци- Оряхово*.

Съгласно *Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, МОСВ (2019г.)*, биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове и градини (чл. 34, ал.1 от ЗУО) представляват част от потоците разделно събрани отпадъци, които трябва да бъдат отчетени в общото количество на образуваните отпадъци в общината. За фракция „градински отпадъци“ е извършена оценка на количествата за периода 2021-2028г., като количествата се оценяват въз основа на съществуващата система за разделно събиране на биоотпадъци от домакинствата, от градини и паркове и пазари (код 20 02 01) чрез общинската система от 13 площадки за биоотпадъци, определени със заповеди на кмета на община Бяла Слатина.

Таблица №4 *Прогноза за количествата на образуваните битови отпадъци (в тона)на Община Бяла Слатина за периода 2021-2028г. по фракции и общото годишно количество*

Фракции битови отпадъци	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хартия	145,27	148,13	151,40	151,44	151,59	151,81	151,82	152,14
Картон	151,23	154,21	157,62	157,66	157,81	158,04	158,05	158,38
Пластмаси	541,51	552,17	564,37	564,52	565,06	565,89	565,92	567,11
Съкло	204,90	208,93	213,55	213,60	213,81	214,12	214,13	214,58
Метали	490,01	499,66	510,70	510,84	511,33	512,08	512,10	513,18
Дървесни отпадъци	7,59	7,74	7,91	7,91	7,92	7,93	7,93	7,95
Гума	35,23	35,93	36,72	36,73	36,77	36,82	36,82	36,90
Текстил	99,20	101,15	103,38	103,41	103,51	103,66	103,67	103,89
Кожа	11,38	0,00	0,00	0,00	0,00	10,60	10,75	0,00
Опасни отпадъци от бита	130,63	133,21	136,15	136,19	136,32	136,52	136,52	136,81
Инертни материали>4 см	109,49	111,65	114,12	114,15	114,26	114,42	114,43	114,67
Ситна фракция <4 см	2115,08	2156,72	2204,39	2204,98	2207,09	2210,32	2210,43	2215,10
Хранителни отпадъци	602,76	614,63	628,21	628,38	628,98	629,90	629,93	631,26
Градински отпадъци	1033,11	1481,58	1514,33	1514,74	1516,18	1518,40	1518,48	1521,68
Други	194,60	198,43	202,81	202,87	203,06	203,36	203,37	203,80
Прогноза за общо количество на образуваните отпадъци на година	5 872,00	6 404,13	6 545,67	6 547,43	6 553,68	6 573,88	6 574,36	6 577,46

Чрез чл.31, ал.1, т.3-5 се определя, че системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:

- най-късно до **31 декември, 2025 г.** подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до **55 на сто** от общото тегло на тези отпадъци (чл.31, ал.1, т.3);

- най-късно до **31 декември 2030 г.** подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до **60 на сто** от общото тегло на тези отпадъци (чл.31, ал.1, т.4);
- най-късно до **31 декември 2035 г.** подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до **65 на сто** от общото тегло на тези отпадъци (чл.31, ал.1, т.5).

С § 15, ал.2 от ПЗР на ЗУО са посочени сроковете за поетапно постигане на целта от 55 на сто рециклиране (по чл.31, ал.1, т.3) в периода 2021- 2025г.:

1. 31 декември 2021 г. - 51 на сто;
2. 31 декември 2022 г. - 52 на сто;
3. 31 декември 2023 г. - 53 на сто;
4. 31 декември 2024 г. - 54 на сто;
5. 31 декември 2025 г. - 55 на сто.

Чрез § 15, ал.3 от ПЗР на ЗУО се предвижда, че след нотифициране на Европейската Комисия и при изпълнението на определени условия (§ 15, ал.4), може да отложи постигането на целта по чл. 31, ал. 1, т. 3 до 2040 г., като минимално допустимото изпълнение се намалява до 50 на сто за 2025 г., 55 на сто за 2030 г. и 60 на сто за 2035 г.

В рамките на този анализ е извършена и прогноза за количествата на *хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали*, които трябва да бъдат рециклирани на годишна база с оглед изпълнението на целите по чл.31, ал.1, т.3 и т.4 на Закона за управление на отпадъците. Изчисленията са направени при допускането, че:

- е налице самостоятелно изпълнение на целите от Община Бяла Слатина;
- не е извършено разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл.31, ал.1 от страна на Общото събрание на РСУО-Оряхово – в съответствие с чл.26, ал.1, т.6 на ЗУО.

Таблица №5 *Прогноза за количествата на хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали (т./г.), които трябва да бъдат събрани и предадени за рециклиране за достигане на целите по чл.31, ал.1, т.3 и т.4 в периода 2021-2028г.*

Отпадъци	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хартия и картон, Пластмаси, Стъкло, Метали (съгл. Прогноза за морфологичния състав на отпадъците)	1661	1811	1851	1852	1853	1859	1859	1860
Цел за рециклиране по чл.31, ал.1, т.3 на ЗУО и сроковете за поетапно постигане по § 15, ал.2 от ПЗР на ЗУО и по чл.31, ал.1, т.4	51%	52%	53%	54%	55%	60%	60%	60%
Количества отпадъци, които трябва да бъдат събрани и предадени за рециклиране	847	942	981	1000	1019	1115	1116	1116

За анализирания период 2016-2020г. може да се направи извода, че огромното количество образувани отпадъци подлежат на обезвреждане чрез депониране на Регионалното депо за неопасни отпадъци – Оряхово. След въвеждане в експлоатация на *Инсталацията за предварително третиране на смесено събран битов отпадък и Инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци- Оряхово, ПИ с идентификатор 54020.72.435, местност “Марков баир”, гр. Оряхово* могат да се очакват съществени промени по отношение на намаляване на количеството на депонираните отпадъци. Съществени резултати могат да се очакват чрез прилагането на комбинация от мерки и методи – 1) предотвратяване на отпадъци; 2) компостиране и 3) стабилизиране на органичната фракция от битовите отпадъци, чрез което се осъществява предварително третиране и недопускане на нетретиран отпадък за депониране и намаляване на обема на отпадъците. Прогнозите за предотвратените отпадъци и доставените за компостиране са представени в Таблица №6 и Таблица №7, а прогноза за отпадъците подлежащи на предварително третиране – Таблица №8.

Таблица №6 Прогноза за предотвратените отпадъци, чрез прилагане на домашно компостиране в периода 2021-2028г.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Предотвратени градински отпадъци – тона/г	0	42	252	252	252	252	252	252
Компостери - брой с натрупване	0	100	600	600	600	600	600	600

Таблица №7 Прогноза за разделно събрани дървесни и градински отпадъци, които ще бъдат доставени за компостиране и количества образуван компост (тона) за периода 2021-2028г.

Отпадъци – т/г	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Образувани отпадъци								
Дървесни	7,59	7,74	7,91	7,91	7,92	7,93	7,93	7,95
Градински	1033,11	1481,58	1514,33	1514,74	1516,18	1518,40	1518,48	1521,68
Общо	1040,70	1489,32	1522,24	1522,65	1524,10	1526,33	1526,41	1529,63
Отпадъци, които се използват в системата за домашно компостиране	0,00	42,00	252,00	252,00	252,00	252,00	252,00	252,00
Отпадъци доставени за третиране в Инсталация за компостиране, Оряхово	0,00	1447,32	1270,24	1270,65	1272,10	1274,33	1274,41	1277,63
<i>В резултат:</i>								
Компост	0	579	508	508	509	510	510	511
Остатъци за депониране	0	289	254	254	254	255	255	256

Таблица №8 Прогноза за общо количество отпадъци на вход на Инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци – Оряхово (тона) за периода 2021-2028г.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
ОБЩО количество отпадъци на вход на Инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци - ОРЯХОВО	0	4381,23	4486,91	4496,13	4492,88	4510,65	4511,05	4510,64

2.1.5. Анализ на дейността на Регионално Сдружение за управление на отпадъците-Оряхово

РСУО- Оряхово е работило динамично през периода 2016-2020г., като решенията на Общото събрание са изцяло в подкрепа на предвидена инфраструктура за третиране на отпадъците за Регион Оряхово в **Националния план за управление на отпадъците (2014-2020г.)**. Дейността на всички общини, членуващи в РСУО- Оряхово е довела до одобряване за финансиране през 2018г. на Проект „Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“ – на стойност 13 498 945,68 лева. В допълнение, Община Оряхово е кандидатствала пред ПУДООС и е получила одобрение за финансиране на изграждането на Клетка № 2, Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир“ – гр. Оряхово. От м.май, 2019 г. се експлоатира Клетка № 2 на РДНО-Оряхово с капацитет 167 485 т. и по този начин е осигурен капацитет за минимум 5 г. за обезвреждане на отпадъците на всички общини, членуващи в РСУО-Оряхово.

Общините, членуващи в РСУО-Оряхово са използвали отчисленията си по чл.64, ал.1 от ЗУО съобразно необходимостта от реализиране на конкретни инфраструктурни проекти, но основно – за закупуване на техника и контейнери.

Община Бяла Слатина е участвала активно в работата на РСУО-Оряхово, като освен реализираните общи проекти с другите общини, членуващи в РСУО-Оряхово, е изпълнила и 3 (три) самостоятелни проекта, свързани със закупуване на сметосъбиращи камиони, камион за едрогабаритни отпадъци и зелени отпадъци и други.

Препоръчва се за новия програмен период – 2021-2028г., дейността на РСУО-Оряхово да се насочи по-конкретно към:

- Въвеждане в експлоатация на *Инсталацията за предварително третиране и Инсталациите за компостиране (площадка Оряхово, площадка Козлодуй), в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово* и доставка на образуваните отпадъци за третиране.
- Създаване на работеща система за разделно събиране на биоразградими и зелени отпадъци на територията на Община Бяла Слатина и осигуряване доставка на планираните количества до инсталацията за компостиране.
- Постигане на висока ефективност при работата на планираните инсталации в *Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово* и оптимални резултати по отношение на сепарираните материали и произвеждане на високо

качество компост както и свеждане до минимум на депонираните битови отпадъци, в съответствие с действащото европейско законодателство по пакета „Кръгова икономика“, транспонирано в с последните промени от м.март, 2021г. в Закона за управление на отпадъците.

2.1.6. Анализ и оценка на изпълнение контролните функции на общината по управление на отпадъците

Община Бяла Слатина упражнява адекватен контрол съобразно правомощията, възложени на кмета от националното законодателство. Разработени са четири общински наредби, чрез които са определени вида на нарушенията, които могат да бъдат извършени и глобите/санкциите, които се налагат за тях. По всяка наредба са дефинирани оправомощените от кмета длъжностни лица, на които се възлага изпълнението на контролни функции и реда за прилагане на административно-наказателните разпоредби - оправомощени длъжностните лица могат съставят актове и респ. кметът на общината да издава на наказателни постановления. Препоръките по този анализ са насочени към:

- Изготвяне на годишен план за осъществяване на контролна дейност по управление на отпадъците.
- Публикуване на информация на интернет страницата на общината за резултатите от осъществявания от общината контрол по управление на отпадъците – за извършени конкретни проверки, както и на годишна база.
- Идентифициране на най-важните фактори за подобряване на контрола по управление на отпадъците и определяне на конкретни мерки за изпълнението им през новия програмен период 2021-2028г., в т.ч.:
 - увеличаване броя на служителите за контрол;
 - осигуряване на автомобил за контролната дейност;
 - провеждане на обучения по прилагане на изискванията за контролна дейност по ЗУО, съставяне на констативни протоколи и наказателни постановления и др.

2.1.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“

Понастоящем се прилага успешно принципа на *отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги* по отношение на основните потоци - утайки от ПСОВ, болнични отпадъци и отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради.

Община Бяла Слатина има един сключен договор, с който се прилага принципа на *„разширена отговорност на производителя“* – с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки. С цел ефективното прилагане на този принцип се препоръчва:

- обсъждане на възможностите за сключване на договори с организации по оползотворяване за НУБА, ИУЕЕО, ИУГ, ИУМПС и Отработени масла, като се отчетат резултатите от въведените системи за събиране на тези отпадъчни потоци и се преценят потенциалните ползи от изграждането на нови системи по договор с организации по оползотворяване;
- проучване на нагласите на населението за участие в система за събиране на отпадъци от текстил и обувки, оценка на предложенията на различни *Организации по оползотворяване на отпадъци от текстил и обувки* и сключване на договор.

Прилагането на принципа „замърсителят плаща“ налага:

- извършване на промени в *Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина услуги, осигуряващи:*
 - прилагането на новите основи за определяне на такса битови отпадъци по чл.67 от Закона за местните данъци и такси, като се отчете че количеството битови отпадъци е водеща основа (чл.67, ал.4).
 - заплащане на услугите по събиране, транспортиране и третиране на отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината от причинителя на отпадъците;
 - премахване на възможностите за депониране на производствени неопасни отпадъци на общинска площадка (т.57б, Приложение № 1Списък с видовете услуги, права и цени за тях, към чл. 54 от Наредбата).

2.1.8. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване

Депото за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина е разположено в землището на гр. Бяла Слатина, местността „Любомир“. Неговата експлоатация е започнала през 1996г., а през 2009г. РИОСВ-Враца прави предписание за закриването и рекултивацията му. Изготвен е проект, целта на който е извършване на техническа и биологична рекултивация на депото за твърди битови отпадъци. Основната цел на закриването и рекултивацията на нерегламентираните сметища е да се постигне високо ниво на опазване на околната среда и минимизиране на риска от старите замърсявания. Постигането на тази цел ще допринесе за цялостното развитие на системата за управление на отпадъците в Р България, като осигури намаляването на броя на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания и ще предотврати нерегламентираното изхвърляне на отпадъци и осигури изпълнението на дейности по мониторинг и последващ контрол.

На 10.02.2014г. е одобрен работен проект от главния архитект на Община Бяла Слатина. В следствие е издадено Разрешение за строеж №3/ 10.02.2014 г. от гл. архитект на Община Бяла Слатина, което влиза в сила на 25.02.2015 г. През м.юни, 2015 г. започва работата по обект: *”Депото за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина”, Подобект: „Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина”*.

През 2015г. със средства от ПУДООС е изпълнена техническа рекултивация, а през следващите 3 години се продължава с изпълнението на биологичната рекултивация (снимки 1-4). Съгласно Наредба № 26/1996г., биологична рекултивация на депото за отпадъци се извършва като втори етап след техническата. По проекта за рекултивация е извършено профилиране и подравняване на отпадъците. Във връзка с ландшафтното оформление, което се извършва върху технически рекултивирания терен се изпълняват биологични мероприятия за затревяване с подходящи тревни смески, дървесни и храстови видове. Съгласно работния проект за биологична рекултивация са обособени смесени тревно-храстови площи - с участие на храсти между тревната площ и на дървесно-храстови групи в периферията върху оземлената площ на депото, които да укрепят основата на насипа за създаване на устойчива екосистема. През периода 2016-2020г. са отпуснати от ПУДООС и изразходвани общо средства в размер на 196 012 лв. за изпълнение на биологичната рекултивация, включващи мерки по затревяване и залесяване.

Община Бяла Слатина изпълнява План за мониторинг и контрол на депото съгласно

изискванията на Приложение №3 на Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г.). Мониторинг за повърхностни води, подземни води и почви се извършва съгласно одобрен график въз основа на сключен договор между Община Бяла Слатина и ИАОС.

Снимки 1-4 *Резултати от изпълнението на биологичната рекултивация на Депото за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина*

В заключение може да се обобщи, че Община Бяла Слатина е предприела всички мерки за изпълнение на изискванията на нормативната уредба по отношение на закриване и рекултивация на депото, след експлоатационни грижи и мониторинг на закрити депа.

На територията на общината няма образувани нерегламентирани сметища. В случай, че възникне такова сметище, общината предприема своевременни действия за неговото почистване и възстановяване на терена.

2.1.9. Анализ и оценка на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

Общинско предприятие „Чистота и строителство“ извършва услугите по **събиране и транспортиране на битовите отпадъци** от всички населени места на общината, като за целта използва 3000 бр. контейнери тип ”Мева” (обем 110л.), 1024 бр. контейнери тип

„Бобър“ (обем 1110л.) – 328бр. разположени в гр. Бяла Слатина и 696 бр. в селата, 3 специализирани сметосъбиращи камиона.

На територията на общината е създадена система за **разделно събиране на отпадъците от опаковки**, в резултат на сключен през 2007г. договор между Община Бяла Слатина и “ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД - организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Системата за събирането на отпадъците от опаковки обхваща само територията на гр. Бяла Слатина, с. Попица, с. Търнава и с. Търнак. „Екопак България“ АД, която е закупила, разположила и обслужва общо 132 броя контейнера тип „ИГЛУ“ с всеки с обем 1500 л., разположени на територията на четирите населени места, както следва:

- 41 броя сини контейнери за събиране хартиени и картонени, опаковки – от които в гр.Бяла Слатина – 26 броя, с. Попица – 5 броя, с. Търнава – 6 броя и с. Търнак – 4 броя;
- 43 броя жълти контейнери за събиране пластмасови и метални опаковки – от които в гр.Бяла Слатина – 28 броя, с. Попица – 5 броя, с. Търнава – 6 броя и с. Търнак – 4 броя;
- 48 броя зелени контейнери за събиране на стъклени опаковки – от които в гр.Бяла Слатина – 33 броя, с. Попица – 5 броя, с. Търнава – 6 броя и с. Търнак – 4 броя.

Понастоящем, голямата част от битовите отпадъци (99%) подлежат на обезвреждане чрез депониране на Регионално депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово. Депото приема отпадъците на общините Оряхово, Вълчедръм, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован, Кнежа“ и притежава Комплексно разрешително (КР) №249-Н0/2008г., актуализирано с решение №249-Н0-И0-А1/2012г. и посл. актуализация с Решение №249-Н0-И0-А2/2017г. Регионалното депо за неопасни отпадъци е въведено в експлоатация през 2005 год. с Разрешение за ползване №СТ-12-421/17.08.2005 год. от ДНСК гр. София. Клетка №1 е запълнена и е изпълнена биологична рекултивация. От м.май 2019 г. се експлоатира Клетка № 2 – капацитет 167 485 t. За Клетка № 3 е предвиден капацитет от 190 305 t.

Община Бяла Слатина е партньор по проект „Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“, изпълнението на който се финансира по BG16M1OP002-2.002 Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, ОПОС 2014-2020г. Договорът е на обща стойност 13 498 945,68 лв., като 10 076 347,86 лв. са безвъзмездна финансова помощ и 3 422 597,82 лв. – собствен принос на общините от РСУО-Оряхово. Изпълнението на проекта е стартирало на 05 април, 2018г., а крайният срок на ДБФП е 05 март, 2022г. След въвеждането на планираната инфраструктура за управление на отпадъците, Община Бяла Слатина ще я използва солидарно заедно с всички общини участващи в РСУО-Оряхово.

- На територията на РСУО-Оряхово няма изградена и въведена в експлоатация инсталация за предварително третиране на битови отпадъците, поради което всички генерирани битови и производствени неопасни отпадъци се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци, м. „Марков баир” – гр. Оряхово. Препоръките по отношение на инфраструктурата Община Бяла Слатина следва да предприеме всички мерки за доставяне на битовите отпадъци в *Инсталацията за предварително третиране на смесени битови отпадъци* и на разделно събрани зелени отпадъци – в *Инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци*, площадка Оряхово след въвеждането им в експлоатация през 2022г. По

този начин Община Бяла Слатина, съвместно с другите общини от РСУО-Оряхово ще прилагат дейности по предварително третиране и оползотворяване на отпадъците, което респективно е предпоставка за изпълнение на целите по чл.31,ал.1, т.3-6 от ЗУО. Въвеждането на новите практики по управление на отпадъците ще доведе и до значително намаляване на количествата на депонираните отпадъци и прилагане на йерархията за управление на отпадъците съгласно ЗУО.

Препоръките за управление на отпадъците са както следва:

- Община Бяла Слатина трябва да упражнява текущ контрол по изпълнение на сключеният Договор с Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, в т.ч. да организира съвместно с тях кампании за предоставяне на повече информация за разделното събиране и популяризиране на ползите за населението и околната среда от него.
- Въвеждане в договорите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци на:
 - **изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата**, в т.ч. обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
 - **количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците** от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение;
 - **задълженията за контрол от страна на общината** по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на общината;
 - **задълженията за предоставяне на информация на гражданите** на общината по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността.
- Издаване на заповед на Кмета на Община Бяла Слатина за информирание населението за възможностите за предаване на отработени масла на територията на общината.
- Осигуряване на допълнителна инфраструктура за събиране, транспортиране и третиране на масово разпространени отпадъци чрез изпълнение на конкретни стъпки– 1) провеждане на проучване на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци и условията, които предлагат за разделно събиране на ИУМПС, ИУГ, НУБА, ОМОН и ИУЕЕО и 2) сключване на договори, обезпечаващи прилагането на екологосъобразно управление на масово разпространени отпадъци на територията на Община Бяла Слатина.

2.1.10. Икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

Община Бяла Слатина прилага традиционните икономически инструменти, които са регламентирани със законодателството, а именно:

- обезпечения за покриване на последващи разходи за затваряне на депата и отчисления за депониране на отпадъци (т.нар. отчисления по чл. 60 и чл.64 от ЗУО);
- такса битови отпадъци (в т.ч. постъпления от таксата и разходи на общината за управление на отпадъците).

Обобщена информация за размера на такса „битови отпадъци“, вкл. приходи и разходи по отношение на такса „битови отпадъци“ за периода 2016-2020г. в Община Бяла Слатина е представена в Таблица №9.

Таблица №9 Информация за приходи и разходи по отношение на такса „битови отпадъци“ за периода 2016-2020г. в Община Бяла Слатина

	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Приходи от такса „битови отпадъци“ (хил.лв.)	908	832	895	962	1358
- от физически лица	491	513	547	597	795
- от юридически лица	417	319	348	365	563
Жители на Община Бяла Слатина (по данни на НСИ)	22 470	22 002	21 481	21 018	20 662
Количества образувани отпадъци (т./г.)	3 084,03	3 507,14	4 165,91	4 015,85	5 136,17
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци за Община Бяла Слатина (лв./г.)	294	237	215	240	264
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци за средни общини в България (10-50 хил.жители)⁴ (лв./г.)	90,4	89,23	100,95	N/A⁵	N/A
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци СРЕДНО за България¹ (лв./г.)	173,54	166,9	186,57	N/A	N/A
Приходи от такса „битови отпадъци“/ 1 жител за Община Бяла Слатина (лв./г.)	40	38	42	46	66
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител за средни общини в България (10-50 хил.жители)¹ (лв./г.)	58,64	62,06	66,24	N/A	N/A
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител СРЕДНО за България¹ (лв./г.)	77,59	79,4	84,1	N/A	N/A
Общо разходи за управление на отпадъците (хил.лв.), в т.ч. за:	917 650	774 718	907 734	972 203	1 239 948
Събиране и транспортиране на битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране	455 303	434 625	388 595	397 730	456 946

⁴ По данни на Министерство на финансите, НСИ и изчисления, представени в Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им, Национален план за управление на отпадъците 2021-2028г.

⁵ N/A – няма информация

Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците	110 401	137 208	178 240	220 972	375 049
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	280 210	202 885	340 899	353 501	407 953
Разходи за управление на отпадъците на 1 жител (лв./г.)	41	35	42	46	60
Разходи за управление на отпадъците на 1 тон генерирани отпадъци (лв./г.)	297,55	220,90	217,90	242,09	241,41

Анализът на данните показва, че приходите от такса „битови отпадъци“ на 1 тон отпадъци за периода 2016-2018г. за Община Бяла Слатина са по-високи, в сравнение с други общини от същата група - средни общини в България (10-50 хил. жители). Приходите от такса „битови отпадъци“ на 1 жител за Община Бяла Слатина обаче, са по-ниски в сравнение с общините от посочената група. За периода 2016 – 2020г. разходи за управление на отпадъците на 1 жител на Община Бяла Слатина варират в диапазона 41-60 лв.

Структура на постъпленията от такса битови отпадъци, платена от населението и бизнеса е представена в Таблица №10.

Таблица №10 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци, платена от населението и бизнеса

	2016	2017	2018	2019	2020
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от домакинствата					
Община Бяла Слатина	54,07%	61,66%	61,12%	62,06%	58,54%
Средни общини (10-50 хил. жители) ¹	39.3%	39.2%	39.5%	N/A	N/A
СРЕДНО – България¹	32.2%	33.3%	30.8%	N/A	N/A
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от бизнеса					
Община Бяла Слатина	45,93%	38,34%	38,88%	37,94%	41,46%
Средни общини (10-50 хил. жители) ¹	60.7%	60.8%	60.5%	N/A	N/A
СРЕДНО – България¹	67.8%	66.7%	69.2%	N/A	N/A

За дълъг период от време в страната се наблюдава т.нар. кръстосано финансиране по отношение на разходите за управление на битовите отпадъци в общините, т.е. по-голямата

част от разходите се поемаха от страна на бизнеса. Данните в Таблица №10 показват, че тази тенденция не е валидна за Община Бяла Слатина и населението покрива напълно разходите, които се правят за предоставяните услуги попадащи в обхвата на такса „битови отпадъци“.

От анализираната информация се констатира, че:

- Общината редовно заплаща дължимите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл.64 от ЗУО в съответствие с реда, определен по *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.26 от 22 Март 2020г.)*. Малка част от натрупаните средства от отчисления по чл.64 се използват реализиране на различни проекти, свързани с подобряване на условията за събиране и третиране на отпадъците в общината и за съфинансиране на изграждането на Клетка №2, РДНО-Оряхово – в размер на 61 750 лв. (12,35% от общото съфинансиране в размер на 500 000 лв, осигурено от общините, членуващи в РСУО-Оряхово).
- Съществената част от набраните средства от отчисления по чл.64 от ЗУО ще се използва за покриване на собствения принос от общите допустими разходи по проект „Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“ – за Община Бяла Слатина покриване на 27,68 % собствен принос съгласно чл.10 от Споразумението за партньорство, подписано от всички общини членуващи в РСУО-Оряхово на 20 април, 2017г. Понастоящем средства от отчисления по чл.64 от ЗУО се използват също и за частично покриване на разходите за ДДС по проекта, които ще бъдат напълно възстановени от НАП преди приключване на изпълнението му.
- Обезпеченията по чл.60 и отчисленията по чл.64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет. Размерът на отчисленията по чл.64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година (през 2022 г. и за всяка следваща година ще се заплаща по 95 лв./тон депониран отпадък) - както за депата за неопасни отпадъци, така и за депата за инертни отпадъци. След въвеждане в експлоатация на *Инсталацията за предварително третиране на смесени битови отпадъци*, местност “Марков баир”, Община Оряхово се очаква значително намаляване на количествата депонирани отпадъци и респ. ще се намалят на годишна база и дължимите обезпечения по чл.60 и отчисления по чл.64 на ЗУО.
- Приходите от такса „битови отпадъци“ като цяло покриват разходите, заложи по план-сметката и рядко се налага използването на други общински приходи за покриване на целия обем на разходите за управление на отпадъците.
- Ефективното прилагане на принципа „замърсителят плаща“ е финансов стимул, както за жителите на Община Бяла Слатина, така и за бизнеса да намалят количеството на образуваните отпадъци и да прилагат по-активно практиките по разделно събиране и компостиране – при наличие на по-голям брой индивидуални компостери, както и след въвеждане в експлоатация на *Инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци, площадка Оряхово* (ще постъпват отпадъци от общини Оряхово, Кнежа, **Бяла Слатина**, Мизия, Хайредин и Борован). Това от своя страна ще доведе до намаляване на разходите на общината

по събиране, транспортиране и третиране на отпадъците. Принципът „замърсителят плаща“ се прилага от юридически лица, по отношение услугите, свързани със събирането на битовите отпадъци и обезвреждането им – заплаща годишна цена за брой обслужени контейнери съгласно одобрената от Общински Съвет План-сметка по чл.66 от ЗМДТ. Оптимизиране на разходите за физическите лица може да се очаква след ефективното влизане в сила на новите разпоредби на Закона за местните данъци и такси - в Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. са обнародвани промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г. Предвид тази разпоредба, може да се очаква че най-ранния срок за прилагане на новите основи за заплащане на различните видове услуги за управление на битовите отпадъци по ЗМДТ е 2023г.

- Очаква се леко увеличение на разходите за такса „битови отпадъци“ през 2022г. поради увеличаване на нормативно регламентираната такса за тон депониран отпадък и разходи във връзка с доставката на отпадъци и третирането им в *Инсталацията за предварително третиране на смесени битови отпадъци* и *Инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци* – вероятно за втората половина 2022г. За периода 2023- 2028 г. се очаква План - сметката да е унифицирана за всички общини страната и да се изготвя по образец и ред, определени с наредба на Министерския съвет (чл.66, ал.3, т.1 ЗМДТ). Направена е прогноза на бъдещи разходи за периода 2023- 2028 г., като са заложени пазарни цени на новите услуги по третиране на отпадъците и при хипотезата, че ще се запазят същите разходи за останалите услуги съгласно сключените към момента договори. Прогнозните резултати показват, че разходите за периода 2023- 2028 г. вероятно ще се задържат на нивата от 2022г., но се предвижда преразпределение на наличните средства между по-голям брой дейности, свързани с управлението на отпадъците. Необходимо е да се планират разходи за:
- Събиране и транспортиране на битови отпадъци и доставянето им за предварително третиране в *Регионалната система за управление на отпадъците – Оряхово*;
- Регулярна подмяна на съдове за битови отпадъци поради тяхната амортизация;
- Предварително третиране в *Инсталацията за предварително третиране на смесени битови отпадъци – Оряхово*;
- Компостиране на зелени отпадъци в *Инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци – Оряхово*;
- Събиране и транспортиране на зелените отпадъци с транспортните средства, предвидени по проекта на РСУО-Оряхово – финансиран от ОПОС 2014-2020;
- Депониране на остатъците от работата на двете инсталации;
- Транспортиране на RDF за оползотворяване;
- Обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл.64 от ЗУО, като се очаква поради намалените количества на отпадъците за депониране – да се заплащат значително по-малко средства (намаление с приблизително 50%), отчитайки предвидената такса от 95 лв./ т. депониран отпадък за 2022г. и всяка следваща година по *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне*

размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци.

➤ Поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.

2.1.11. Анализ на финансовите потоци по управление на отпадъците

В съответствие с отговорностите, вменени им по силата на ЗУО, общините предоставят и финансират следните услуги, свързани с управлението на отпадъците:

1. събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;
2. третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
3. поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Разходите за предоставянето на тези услуги се финансират чрез постъпления от такса „битови отпадъци“, която населението и бизнеса заплащат на годишна база. Информация за разходите на жител и на тон образуван отпадък в Община Бяла Слатина през 2020г. са представени в Таблица №11.

Таблица № 11 Информация за разходите на жител и на тон образуван отпадък в Община Бяла Слатина през 2020г.

	Община Бяла Слатина
Разходи (лв.)	
Общо стойност на одобрената план-сметката по чл. 66 от ЗМДТ за 2020 г. и изпълнение към 31.12.2020 г. (лв.), в т.ч.:	1 239 948
- за събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране (лв.)	456 946
- за третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации (лв.)	375 049
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината	407 953
Брой на населението – по данни на НСИ	20 662
Количество на отпадъците (тона)	5 136,17
Разходи на 1 жител (лв.)	
Общо стойност на одобрената план-сметката по чл. 66 от ЗМДТ за 2020 г. и изпълнение към 31.12.2020 г. (лв.), в т.ч.:	60,01
- за събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране (лв.)	22,12
- за третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации (лв.)	18,15
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината (лв.)	19,74
Разходи на 1 тон отпадък (лв.)	241,41
- за събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране (лв.)	88,97
- за третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации (лв.)	73,02
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината (лв.)	79,43

Източник: Община Бяла Слатина

За отчетния период Община Бяла Слатина е получила средства от ПУДООС за изпълнение на проекта за рекултивация (Таблица №12).

Таблица № 12 Информация за изразходвани средства от ПУДООС в Община Бяла Слатина през 2020г.

Проект	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
Депозит за твърди битови отпадъци на Община Бяла Слатина	95 14,15	29 365,81	0	71 632,26	0

Изводите от този анализ показват, че:

- Община Бяла Слатина е обединила усилията си с останалите общини, членувачи в РСУО-Оряхово участва като партньор по проект „Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“. Чрез активно взаимодействие на регионален принцип, Община Бяла Слатина използвала различните финансови инструменти с цел реализиране на ефективна политика по управление на отпадъците, съответстваща на йерархията на управление на отпадъците установена в чл.6 на Закона за управление на отпадъците.
- Събраните средства от такса „битови отпадъци“ покриват разходите за предоставяните услуги съгл. чл.62 на ЗМДТ и осигуряват предоставянето им на цялото население в Община Бяла Слатина.

2.1.12. Преглед на съществуващите практики по предотвратяване образуването на отпадъци

Прилагането на практики по предотвратяване образуването на отпадъци не е стартирало в Община Бяла Слатина. Препоръките в тази насока са посочени по-долу.

- Допълване на Глава пета Опазване на обществения ред и чистотата при провеждането на събрания, митинги и манифестации и други масови прояви, *Наредба № 1 за опазване на обществения ред и опазването на общинските имоти на територията на община Бяла Слатина*, с текстове отнасящи до предотвратяване на отпадъците, напр. при провеждане на организирани мероприятия на територията на общината да се ограничи употребата на някои пластмасови изделия за еднократна употреба (чашки, съдове за храна, прибори за еднократна употреба и др.) и същевременно се поставят контейнери за събиране на компостируеми и рециклируеми отпадъци.
- Актуализиране на програмите на Организацията за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, с които Община Бяла Слатина има сключен договор – напр. с Организацията по опаковки и отпадъци от опаковки, и включване на информация за предотвратяване образуването на отпадъци в задължителните информационни кампании, които се провеждат и в информационните материали, разработени за определени целеви групи – напр. деца и ученици.
- Въвеждане на домашно компостиране населени места от общината, където преобладават къщи със собствени дворни площи – безплатно предоставяне на компостери, активатори и информационни материали на домакинствата, вкл.

предвиждане на икономически стимули за участие в системата за домашно компостиране.

- Планиране и прилагане на мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци.
- Въвеждане на добри практики от други общини и държави във връзка с предотвратяването и разделното събиране на отпадъци и стимулиране на населението да разделя отпадъците при тяхното изхвърляне.
- Прилагане на принципа „Плащаш колкото изхвърляш“, като се използват новите основи за услугите по управление на отпадъците, формиращи такса „битови отпадъци“ и заложили с промените в ЗМДТ от 2017г.
- Използване на средствата от отчисленията по чл. 64 от ЗУО за осигуряване на информация на обществеността за дейности по управление на отпадъците на територията на региона/общината, свързани с предотвратяване образуването на отпадъците, подготовка за повторна употреба и постигане на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО съгласно мерките, заложили в настоящата програма за управление на отпадъците, в т.ч. за организиране и провеждане на разяснителни и образователни кампании за ползите от прилагане на предотвратяването и разделно събиране на отпадъци за опазването и съхраняването на природата.

3. SWOT АНАЛИЗ

За определяне целите на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Бяла Слатина е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия за управление на отпадъците. **SWOT анализът** изхожда от идеята за разделянето на Общината от средата, в която тя функционира. Общината се разглежда от към нейните „силни страни“ и „слаби страни“ по отношение политиката за управление на отпадъците. Средата, в която функционира Общината, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Силни страни

Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни

Слабите страни представляват ограниченията или недостиг на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи

Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние

Таблица №13 SWOT анализ на управлението на отпадъците в община Бяла Слатина

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
▪ Наличие на екологично чисти територии; ▪ Закрито и рекултивирано общинско депо за твърди битови и неопасни отпадъци; ▪ Всички населени места в общината са обхванати от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване; ▪ Наличие на система за разделно събиране на отпадъците и прилагане на принципа „разширена отговорност на производителя“; ▪ Разработени са общински наредби, с които се регламентират задълженията на управление на отпадъците на всички лица и се създават условия за решаване на съществуващи проблеми; ▪ Налични са предпоставки, които позволяват участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците - процедури по ОВОС, публични обсъждания, предоставяне на информация чрез интернет.	▪ Не се извършва предварително третиране на битовите отпадъци; ▪ Липса на система за оползотворяване на биоотпадъците; ▪ Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки не функционира с пълен капацитет, в резултат на което се събират малки количества материали за рециклиране. ▪ Не се прилагат целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването.

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
▪ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците; ▪ Подобряване на ефективността на системите за управление на масово разпространени отпадъци (МРО) с цел осигуряване на събирането на по-голямо количество рециклируеми материали и подпомагане изпълнението на националните цели за рециклиране по материали; ▪ Провеждане на разяснителна кампания, предимно в училищата и детските градини, за повишаване на осведомеността по отношение на отпадъците и постигане на по- активно участие в системите за разделно събиране на отпадъците; ▪ Достигане на целите, заложи в ЗУО, по отношение управлението на отпадъците. ▪ Въвеждане на нови, ефективни и екологосъобразни технологии, позволяващи достигане на високи нива на рециклиране и оползотворяване на отпадъците	▪ Проблеми с неефективното управление на финансовите инструменти на ЕС на национално ниво; ▪ Невъзможност от реализация на големите инфраструктурни проекти; ▪ Необходимост от увеличаване на такса „битови отпадъци“ при нереализиране на регионална система за управление на отпадъците; ▪ Налагане на санкции при неспазване изискванията на националното законодателство за постигане на целите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците в региона. ▪ Недостатъчни финансови средства за поддържане на инфраструктурата и изграждане на нова; ▪ Ограничаване на възможностите за ефективно управление на отпадъците, поради намаляване на административния капацитет в общината.

4. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г. И ПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците за периода до 2028 г. на община Бяла Слатина са:

- целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респективно предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г.,
- направените изводи и препоръки от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на община Бяла Слатина;
- SWOT анализът на управление на отпадъците.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: *Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива.*

Постигането на главната стратегическа цел е залегнало, како приоритет в настоящата програма.

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са представени на следващата таблица.

Таблица №14 Цели на ПУО на община Бяла Слатина за периода 2021-2028 г.

Цел	Програма
<u>Цел 1:</u> Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с подпрограма за хранителните отпадъци.
<u>Цел 2:</u> Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.
<u>Цел 3:</u> Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Целите на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на община Бяла Слатина са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2021- 2028 г.

Посочените програми съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни – „мерки“ мерки. Инвестиционните мерки включват основно изграждането на

инфраструктура. „*Меките*“ мерки включват дейности като: нормативни промени; обучение на служители; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

В рамките на периода на действие на Програмата трябва да се осигурят съдове за разделно събиране на "зелени" биоотпадъци, хранителни отпадъци и разширяване на системите за разделно събиране на масоворазпространените отпадъци.

Неинвестиционните мерки включват разнообразни дейности, основно свързани с укрепване на административния капацитет, внедряване на интегрирана информационна система за управление на отпадъците, подготовка на проекти, провеждане на информационни кампании и др.

Индикативният бюджет на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на община Бяла Слатина е 1 565 500 лева. Мерките в програмите са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. За част от мерките не е предвиден бюджет, тъй като те ще включват дейности на общинска администрация в рамките на обичайния бюджет на общината за съответната бюджетна година – основно това са мерки с организационен, процедурен и нормативен характер.

Индикативният бюджет на отделните подпрограми за управление на отпадъците е посочен в Таблица №15.

Таблица №15 *Индикативен бюджет на Програмата за управление на отпадъците 2021-2028 г. на община Бяла Слатина, лв.*

Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	362 000
Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	170 000
Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	438 000
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	300 000
Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	40 000
Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци	255 000
Общо:	1 550 500

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

4.1. Програма на предотвратяване образуването на отпадъци

Предотвратяването на образуването на отпадъци има ключова роля за постигане на генерална цел и е основен приоритет. За постигането на този приоритет Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда. Поради това е важно държавите-членки на ЕС да предприемат подходящи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, да наблюдават и оценяват напредъка в прилагането на такива мерки. Като част от тези мерки държавите-членки следва да подпомагат иновативни модели на производство, търговия и потребление, които намаляват наличието на опасни вещества в материалите и продуктите, които насърчават увеличаването на продължителността на живота на продуктите и повторната им употреба, включително чрез създаване и подкрепа на мрежи за повторна употреба и за ремонт и схемите за обратно изкупуване и връщане за повторно пълнене, както и като стимулират повторното производство, обновяването и по целесъобразност, повторната употреба на продуктите и платформите за споделяне;
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО). Държавите-членки следва да предприемат мерки, за да осведомят потребителите за този принос и да ги насърчават да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност. Като част от мерките за намаляване на образуването на отпадъци, държавите членки следва да включат постоянни комуникационни и образователни инициативи за повишаване на осведомеността по въпросите на предотвратяването на образуването на отпадъци и нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, поставянето на количествени цели и, по целесъобразност, предоставянето на подходящи икономически стимули за производителите;
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно *„Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“* и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

Целенасоченото и ефективно планиране на политиките за предотвратяване на отпадъците може да се осъществи, чрез разработване на програми за предотвратяване на отпадъците на различни териториални и организационни равнища.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в Член 3, точка 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба“ на продуктите, за което в Рамковата директива за отпадъците е дадено следното определение: *„Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени”*. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай - да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието *„подготовка за повторна употреба“*, за което определението е следното *„проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка“*.

Основната разлика между *„повторна употреба“* и *„подготовка за повторна употреба“* е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на *„подготовка за повторна употреба“*, въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претapiцира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистват и претapiцират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба.

Количествата отпадъците, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци, поставени пред страните-членки, като право да отчитат тези количества за рециклирани има държавата от която са събрани съответните отпадъци, а не в държавата, в която са преминали операцията *„подготовка за повторна употреба“*.

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019г . относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци и замърсяването на морската околна среда.

Директивата поставя редица задължения за страните-членки, в т.ч:

- до 2026 г. да постигнат измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч.: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др.;
- считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др.

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. Изготвянето на Програма за предотвратяване образуването на отпадъците е един от документите, които също са ангажимент на общините съгласно ЗУО. Общините могат да се възползват активно от различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“, под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО. Освен екологични, ще имат и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоен на спестени разходи от бюджета на общината за един тон събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци.

Екологичните ползи от предотвратяването на отпадъците включват спестяване на ценни природни ресурси и свързаното с това въздействие върху околната среда от извличането и преработката на тези ресурси, намаляване на количеството консумирана енергия и емисиите парникови газове, образувани вследствие събирането, транспортирането и третирането на отпадъците.

Икономическите ползи от намаляването на отпадъците са значими. За общините това води до намаляване на разходите в общинския бюджет. Предвид все по-високите изисквания на европейското и националното законодателство в сектор отпадъци и задълженията на общините да постигнат определени количествени цели, разходите за управление на отпадъците отнемат значителен ресурс от бюджета на общината.

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки, които имат няколко опаковки. Домакинствата могат да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. Освен екологичните ползи, домакинствата могат да имат и икономически ползи чрез спестени разходи за нови продукти.

На индивидуално ниво, намаляването на отпадъците също носи икономически ползи, макар че все още те не могат да се оценят като съществени предвид факта, че сега прилаганият начин за определяне и заплащане на такса битови отпадъци не осигурява финансови стимули за населението да предотвратява и намалява количеството генерирани отпадъци. Заплащането на такса „битови отпадъци“ по схемата „Плащаш колкото изхвърляш“ е икономически инструмент, който стимулира населението и бизнеса да намаляват образуваните от тях отпадъци, като изследванията показват, че най-ефективни са резултатите по отношение на биоотпадъците, вкл. хранителните и отпадъците от опаковки. В комбинация с други мерки и информационни кампании относно техники за предотвратяване на отпадъците, въвеждането на заплащане на такса „битови отпадъци“ според количеството допринася за намаляване на образуваните отпадъци.

4.1.1.Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021 - 2028г.

По силата на чл. 52 от ЗУО, кметовете на общини трябва да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, съответстваща на структурата и съдържанието на Националния план за управление на отпадъците. Съгласно изискването за съответствие на структура и съдържание, общинските програми за управление на отпадъците също трябва да съдържат програма за предотвратяване образуването на отпадъци.

Именно в изпълнение на това изискване на ЗУО община Бяла Слатина разработи настоящата Програма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО), като неразделна част от Програмата за управление на отпадъците 2021-2028 г. Целите на подпрограмата съответстват на **генералната стратегическа цел** за страната, насочена към изграждане на общество и бизнес, които не генерират отпадъци и на националните цели за предотвратяване на отпадъците, заложи в НПУО 2021-2028г.:

- ➡ **Стратегическата цел** е прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.
- ➡ **Оперативната цел** е намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците и е количествено ориентирана, като е формулирана по следния начин:

„Нормата на натрупване на битови отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на доходите”. Като ежегоден индикатор е посочена стойността на показателя за съответната година на програмния период, а като целеви индикатор – нормата на натрупване на битови отпадъци през 2028г. е не повече от 282 кг/ж“.

4.1.2.Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции.

Предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци

В общините в България, най-често прилаганата мярка за предотвратяване образуването на отпадъците е домашното компостиране. В изпълнение на тази мярка се предвижда община Бяла Слатина да предостави допълнителни за домашно компостиране на част от домакинствата в общината. Предвижда се мярката да бъде реализирана на два етапа – 1) предоставяне на компостери на населението на гр.Бяла Слатина и 2) Оценка на резултатите от I-ви етап и пристъпване към доставка на компостери в селата на Община Бяла Слатина.

Провеждане на зелени обществени поръчки

Зелените обществени поръчки са регулаторен инструмент за предотвратяване на отпадъците. Те се дефинират като “процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със

същата основна функция, които иначе биха били предоставяни” Европейската Комисия препоръчва определяне на общи критерии за „зелените” обществени поръчки, като по този начин се постигне прилагане на единен подход от страните членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Европейската комисия разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществени поръчки - при възлагането им офертите може да са или на база най-ниска цена, или на база *„икономически най-изгодна“* оферта, като при втория начин се вземат предвид и други критерии за възлагане, в допълнение на цената. Тъй като критерият *„икономически най-изгодна оферта“* винаги се състои от два или повече подкритерия, те могат да включват екологични критерии.

Настоящата програма предвижда провеждане на обучение на служители от звената за обществени поръчки на общинска администрация относно "зелени обществени поръчки", включително разработване на детайлни методически указания и примерни тръжни документи. Целта на тази мярка е към 2028 г. поне 10% от проведените от община Бяла Слатина обществени поръчки да са "зелени“.

Данъчни облекчения за дейности, които пряко водят до повторна употреба

Общината използва икономически инструменти за стимулиране на дребния бизнес за по-активно включване в политиките за предотвратяване на отпадъците,

В съответствие с Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци общината може да предложи и определяне на минимална ставка на патентния данък за фирми, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти. Целта е да се стимулират собствениците на занаятчийски работилници и ателиета за поправка да разширяват и модернизират своята дейност, като предоставят по-качествени услуги на гражданите, като се въведат промени в *Наредба № 18 за определянето на местните данъци на територията на Община Бяла Слатина*, отнасящи се до намаляване на данъчната ставка на патентния данък за лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба и до предотвратяване на отпадъците (например ателиета за поправки и др.).

Провеждане на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи потребители

Предотвратяването на образуване на отпадъци и свързаното с това намаляване на количеството генерирани отпадъци може да е успешно само при участие на широката общественост. За целта е необходимо повишаване на обществената информираност и съзнание за екологосъобразно отношение към ресурсите и необходимостта от предотвратяване на отпадъците. Най-често пречка за по-активно участие на населението в дейности, свързани с генериране и разделно събиране на отпадъците, се явяват липсата на ясна представа у жителите колко струва на общината управление на отпадъците и за какво и защо се изразходват средствата и на познания относно ползите от предотвратяването на отпадъци и техниките за прилагането му.

Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъците, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури, интернет сайтове и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед предотвратяване на

отпадъците и намаляване на тяхното количество. Приоритет на кампаниите е предотвратяване на биоотпадъците и отпадъци от опаковки, включително:

- намаляване образуване на хранителни отпадъци;
- намаляване на използването на пластмасови и метални опаковки;
- намаляване употребата на хартия и картон;
- насърчаване използването на съдове и прибори за многократна употреба от хотели, ресторанти, заведения за обществено хранене и кетъринг компании;
- насърчаване на повторната употреба/поправка.

Провежданите кампании са насочени както към обществеността като цяло, така и към специфични целеви групи. Приоритет е включване на темата в класните и извънкласните дейности на училищата на територията на общината.

Ежегодно през м. ноември, *Европейската седмица на предотвратяване на отпадъци* общината ще провежда специални инициативи и масови прояви в училищата и сред други целеви групи, за повишаване на обществената информираност и съзнание за екологосъобразно отношение към ресурсите и необходимостта от предотвратяване на отпадъците.

4.2. Под-програма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква да се въведат в програмите за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

Съгласно чл. 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приет от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в чл. 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО. Понятието „храни“ не включва:

а) фуражи

- б) живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека*
- в) растения преди прибиране на реколтата*
- г) медицински продукти по смисъла на Директиви 65/65/ЕИО (21) и 92/73/ЕИО (22) на Съвета*
- д) козметични средства по смисъла на Директива 76/768/ЕИО на Съвета (23)*
- е) тютюн и тютюневи изделия по смисъла на Директива 89/622/ЕИО на Съвета (24)*
- ж) наркотични или психотропни вещества по смисъла на Единната конвенция на Обединените нации за наркотичните вещества от 1961 г. и Конвенцията на Обединените нации за психотропните вещества от 1971 г.*
- з) остатъчни вещества и замърсители.“*

По отношение количествата на хранителните отпадъци все още няма отделна статистика. За тях може да се направи извод от морфологичния състав на отпадъците в общината. Съгласно данните за процентното съдържание на отделните фракции, те представляват 11,12 % от общото количество на образуваните смесени битови отпадъци или средно около 463,09 т./г. Настоящата Програма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021 - 2028 г. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

4.2.1. Мерки за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци

Основните предизвикателства, с които община Бяла Слатина трябва да се справи, за да осигури цялостна политика по предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, могат да се идентифицират по следния начин:

- събиране на информация за количествата образувани хранителни отпадъци от бита;
- идентифициране на заинтересованите страни на всички етапи от хранителната верига;
- повишаване информираността на населението;
- осигуряване на необходимото финансиране за осъществяване на посочените мерки в плана за действие към програмата.

План за действие - Програма за предотвратяване образуването на отпадъци

Стратегическа цел	Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда						
Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Мониторинг на изпълнение на включените в програмата мерки за предотвратяване образуването на отпадъци		общински бюджет	ежегодно	Предприети мерки за предотвратяване образуването на отпадъците	Ежегодно - % изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки за ПОО, включени в Програмата са изпълнени до края на 2028 г.	Кмет Зам.-кмет
Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци I-ви етап – гр. Бяла Слатина II-ри етап – селата на Община Бяла Слатина	91 000	средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО	2022-2023	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата	Предотвратени отпадъци	Зам.-кмет
Провеждане на информационна кампания за населението на община Бяла Слатина относно използването на компостери и прилагането на компостиране в домакинствата	15 000	Отчисления по чл.64 от ЗУО	2022-2023	Домакинствата, участващи в системата за домашно компостиране са обучени да работят с компостери и да произвеждат компост за личните си стопанства	Подготвена е информационна кампания за компостиране в домакинствата, в т.ч. информационни материали	Брой домакинства обучени да произвеждат компост	Зам.-кмет
Въвеждане на нормативни мерки за намаляване употребата за продукти за еднократна употреба, включително торбички за пазаруване. Стимулиране на	8 000	общински бюджет	2022-2024	Предотвратени отпадъци	Брой въведени мерки	Намаляване използването на продукти за еднократна употреба	Кмет

населението за използване на торби за пазаруване за многократна употреба.							
Прилагането на практики по предотвратяване образуването на отпадъци е стартирало в Община Бяла Слатина и трябва да се надгражда с включването на нови дейности-мултиплициране на водещи практики от други общини/държави	30 000	общински бюджет	ежегодно	Предприети мерки за предотвратяване образуването на отпадъците	Ежегодно - % изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки за ПОО, включени в Програмата са изпълнени до края на 2028 г.	Кмет Зам.-кмет
Допълване на <i>Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина</i> , с текстове отнасящи до предотвратяване на отпадъците, напр. при провеждане на организирани мероприятия на територията на общината да се ограничи употребата на някои пластмасови изделия за еднократна употреба (чашки, съдове за храна, прибори за еднократна употреба и др.) и същевременно се поставят контейнери за събиране на компостируеми и рециклируеми отпадъци		общински бюджет	2023	Предотвратени отпадъци	Брой въведени мерки	Намаляване използването на продукти за еднократна употреба	Кмет Общински съвет

Обсъждане на възможностите за предоставяне на стимули на домакинствата, които участват в системата за домашно компостиране	25 000	общински бюджет	2022	Предотвратени отпадъци	Брой въведени стимули	Предотвратени отпадъци	Кмет
Въвеждане на добри практики от други общини и държави във връзка с предотвратяването и разделното събиране на отпадъци и стимулиране на населението да разделя отпадъците при тяхното изхвърляне	100 000	общински бюджет, Програма за околна среда 2021-2017	2022-2026	Предотвратени отпадъци	Брой въведени мерки	Предотвратени отпадъци	Кмет Общински съвет
Обучение относно "зелени обществени поръчки" на служители от звената от общинската администрация с отговорности, свързани с възлагане на обществени поръчки – разработване на изисквания към изпълнителите и технически спецификации	10 000	общински бюджет	2021-2028	Обявени „зелени“ обществени поръчки	Ежегодно - брой проведени „зелени“ обществени поръчки	Към края на 2028 г. 10% от обществените поръчки в общината са „зелени“	Кмет
Определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за тези данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.) и оттам и до ПО.		общински бюджет	2023		Етапи на подготовка и одобрение на промени в Наредба № 18 за определянето на местните данъци на територията на Община Бяла Слатина	В Наредба № 18 за определянето на местните данъци на територията на Община Бяла Слатина е одобрена промяна, предвиждаща минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам - до	Общински съвет

						прилагане на политиките за ПО	
Провеждане на периодични информационни кампании за предотвратяване образуването на отпадъци и организиране и провеждане на разяснителни и образователни кампании за ползите от прилагане на предотвратяването и разделно събиране на отпадъци за опазването и съхраняването на природата	70 000	средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО, бюджет от партньори	2021-2028		- брой проведени мероприятия; - брой участници;	проведени най-малко 8 информационни кампании	Зам.-кмет
Провеждане на инициативи в рамките на Европейска седмица за намаляване на отпадъците	5 000	средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО	ежегодно м. ноември		- брой проведени прояви; - брой участници;	проведени най-малко 8 масови прояви	Зам.-кмет
Повишаване на квалификацията и обучение на служителите от общинската администрация, изпълняваща функции по опазване на околната среда и управление на отпадъците чрез участие в обучения, работни срещи, конференции и т.н. осигуряващи получаването на актуална информация за новоприетото законодателство и развитието на сектор „Управление на отпадъците“, като и по приоритетни теми - предотвратяване образуването на отпадъци; намаляване на	8 500	общински бюджет	Ежегодно до 2028	Повишена квалификация на служителите по предотвратяване образуването на отпадъци и по прилагане на новите разпоредби на ЗМДТ, по отношение на такса „битови отпадъци“	- брой обучени служители; - брой обучения в които са участвали служителите;	Към края на 2028 г. е повишен административния капацитет на служителите и са въведени ефективни мерки по предотвратяване образуването на отпадъци и са намалени количествата на образуваните отпадъци в общината	Кмет

образуваните битови отпадъци и въвеждане на принципа „плащаш колкото изхвърляш“ за домакинствата, юридическите лица и др.							
---	--	--	--	--	--	--	--

План за действие - Под-програма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Цел 1:	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване						
Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Мониторинг на изпълнение на включените в програмата мерки за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци		общински бюджет	ежегодно		Ежегодно - % изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки за ПОХО, включени в Програмата, са изпълнени до края на 2028 г.	Зам.-кмет
Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти	10 000	средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО спонсорство от партньори	2021-2028	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните отпадъци	брой проведени мероприятия брой участници	проведени най-малко 4 информационни кампании	Зам.-кмет
Изготвяне на план за предотвратяване на хранителните отпадъци в общинските социални, здравни, образователни и други звена и предприятия, общинските пазари и други места, където се образуват хранителни отпадъци	10 000	Общински бюджет, програми	12/2022 за изготвянето; 12/2028 за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена	Брой изпълнени мерки	Минимум 50 % предотвратени хранителни отпадъци	Зам.-кмет
Подготовка и реализиране на проект за предотвратяване на хранителните отпадъци	150 000	Програма за околна среда 2021-2027	2026	Изпълнен проект за предотвратяване на хранителни отпадъци и реализирани разпространени добри практики	Брой изпълнени мерки	Предотвратени отпадъци	Кмет Зам.-кмет

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

4.3. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Рециклирането на битовите отпадъци е ключова мярка в изпълнение на европейските и национални политики за прехода към кръгова икономика и за ефективно използване на отпадъците като ресурси и в контекста на увеличаващите се цели за рециклиране на битовите отпадъци:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло.

В тази връзка са поставени изисквания към общините за разширяване и подобряване на системите за рециклиране на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, текстил и стъкло.

Община Бяла Слатина е предприела действия за въвеждане и подобряване на ефективността на системи за разделно събиране на отпадъците от опаковки и за предаване за рециклиране на рециклируеми битови отпадъци.

Мерките, предвидени в настоящата програма, отчитат вече предприетите от общината действия, и по-конкретно:

- Предстои въвеждане в експлоатация на инсталация за предварително третиране на отпадъците, разположена на площадка от 24 дка в землището на гр. Оряхово, община Оряхово, местност “Марков баир” в непосредствена близост до съществуващото Регионално депо за неопасни отпадъци – Оряхово. На същата площадка ще бъде разположена и инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци;
- Анализът на морфологичния състав на битовите отпадъци в община Бяла Слатина също има важно значение за прецизиране на количествата по потоци битови отпадъци, вземане на важни управленски решения и отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

Прегледът на данните на морфологичния състав на отпадъците за община Бяла Слатина показва, че хартията и картоната, стъклото, пластмасата, текстила и металите представляват 30,11 % от състава на смесените битови отпадъци. Анализите показват, че количествата на разделно събраните отпадъци, за които има отчетност в общината, все още не са достатъчни, за да постигне общината целите за рециклиране на битовите отпадъци до 2030 г.

Община Бяла Слатина ще постигне посочените цели за рециклиране на отпадъците, като осъществи допълнителни мерки, с които ще надгради вече реализираните дейности. По-конкретно общината ще предприеме следните допълнителни мерки:

- Определяне на условия и ред, за разширяване и подобряване на система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.
- Организиране на система за разделно събиране на "зелени" биоотпадъци.
- Създаване и поддържане на общински регистър на обхванатите лица от системата за разделно събиране на зелените биоотпадъци: общински площи; юридически лица, пазари; населени места, улици и квартали на обхванати домакинства.
- Издаване и публикуване на заповед на кмета на общината за детайлизиране на условията и реда за разделното събиране на „зелени“ отпадъци.

- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местонахождението на контейнерите за разделно събраните отпадъци и осигурените площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и т.н.
- Задължаване лицата, които извършват дейности с битови отпадъци територията на общината да предоставят информация на община Бяла Слатина.
- Събиране, обработване и систематизиране на информация за събраните и предадените за рециклиране битови отпадъци.
- Регулярен планов контрол за предоставяне на информация от задължените лица за събраните и предадени за рециклиране отпадъци.
- Ежегодно организиране и провеждане от общината кампании за събиране и предаване от граждани и юридически лица на разделно събрани отпадъци.
- Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на отпадъците от търговски обекти, административни, образователни, производствени и стопански сгради, здравни и социални сгради и заведения, заведения за хранене и развлечения, обекти за комунални и други услуги, хотели и други места за настаняване и съпътстващи производството занаятчийски дейности, както и за изпълнение на сключени договори с фирми.
- Изготвяне на годишен план и годишен отчет за осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията на *Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина* – конкретно относно разпоредбите за разделното събиране на битовите отпадъци.
- Изготвяне и приемане на промени в *Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина*, по отношение на такса „битови отпадъци“ - използване на нова методика за изчисляване на стойността на услугите по чл.62 от ЗМДТ, базирана на основите, определени в Закона за местните данъци и такси и осигуряваща прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ за всяко задължено лице.
- Извършване на актуален морфологичен анализ на образуваните отпадъци на територията на общината

В тази подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигане на специфичните ѝ цели, но са тематично отнесени в други хоризонтални подпрограми, тъй като имат принос за постигането едновременно на няколко стратегически и оперативни цели. Пряко отношение към постигане на специфичната цел на настоящата подпрограмата са мерките от другите подпрограми, свързани с:

- осъществяване на постоянни и широкообхватни информационните кампании сред населението и бизнеса на общината за ползите от разделното събиране на отпадъците и насърчаване на населението и юридическите лица да събират разделно отпадъците;
- определяне на такса „битови отпадъци“ на база количествата изхвърлени отпадъци, след въвеждане на нова методика и приемане на националните нормативни изисквания за определяне на таксата по нов подход, както и след обсъждане със заинтересованите страни на възможности за облекчения при заплащане на такса „битови отпадъци“ при включване в системите за разделно събиране;
- внедряване в общината на интегрирана информационна система за отпадъците, чрез която ще се събират данни за отпадъците и за проследяване и доказване на степента на постигане на целите за битовите отпадъци и вземане на съответните управленски решения;

- осигуряване на инспектори за контрол и обучителни мерки за поддържане и подобряване на капацитета на администрацията и контролиращите инспектори на общината.

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма и релевантните мерки от други програми на Програмата за управление на отпадъците (2021-2028 г.) на община Бяла Слатина ще доведат до подобряване на услугите на населението по управление на битовите отпадъци, ефективно използване на отпадъците като ресурс и намаляване на финансовата тежест за общината от заплащането на нарастващите в годините отчисления за депониране. В резултат от изпълнението на мерките от програмата и последващите такива, определени в следващата програма до 2030 г., минимум 60 % от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

План за действие - Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Определяне на условия и ред, за организиране система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на общината – за физическите и юридическите лица, най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.		Общински бюджет	2021	Общината разполага с определени условия и ред, за организиране система за разделно събиране на битови отпадъци за отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.	Разработен проект условия и ред, за организиране система за разделно събиране на битови отпадъци за отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло.	Приети от общинския съвет съответните разпоредби за условия и ред за сключване на договори	Кмет Общински съвет
Изпълнение на договор за организиране система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. В договорите е уредено разделното събиране на отпадъци от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради,		Организация по оползотворяване/Лица, притежаващи съответния документ по чл.35 на ЗУО	2022	Увеличени количества рециклирани битови отпадъци от отпадъчни материали от: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло	Брой разположени контейнерите за разделно изхвърляне на битовите отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло	За всички населени места са осигурени възможности за разделно събиране на битови отпадъци за отпадъчни материали от : хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло	Кмет

заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм.							
Закупуване на съдове за разделно събиране на "зелени" биоотпадъци и разширяване на организираната система	150 000	Отчисления по чл. 64 ЗУО Общински бюджет	2022	Увеличени количества разделно събрани "зелени" биоотпадъци предадени за компостиране	Брой разположени контейнерите за разделно изхвърляне на "зелени" биоотпадъци	Навсякъде, където е идентифицирано от за необходимо, са разположени контейнери	Кмет
Създаване, поддържане и актуализиране на общински регистър на обхванатите лица от системата за разделно събиране на зелените биоотпадъци: общински площи; юридически лица, пазари; населени места, улици и квартали на обхванати домакинства		Общински бюджет	2022	Идентифицирани са обектите, включени в системата за разделно събиране на зелените отпадъци	Етапи на подготовката на регистъра	Регистърът е функциониращ с определен отговорник за актуализацията и поддръжката	Кмет
Осигуряване на площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци от домакинствата и други обекти	100 000	Програма за околна среда 2021-2027 г. Общински бюджет/ДБ/ частни инвестиции	2022	Увеличени количества разделно събрани битови отпадъци предадени за повторна употреба и рециклиране	Брой осигурени площадки за предаване на разделно събрани отпадъци	За гр. Бяла Слатина и населени места от общината има осигурени площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци	Кмет

Издаване и публикуване на заповед на кмета на общината за детайлизиране на условията и реда за разделното събиране на битовите отпадъци		Общински бюджет	2021	Определени са подробни изисквания към задължените лица за разделно събиране на отпадъците	Етапи на подготовка на заповедта	Издадена и публикувана заповед от кмета на общината	Кмет Зам.кмет
Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местонахождението на контейнерите за изхвърляне на разделно събраните битови отпадъци (хартия и картон; пластмаси; метали и стъкло) и осигурените площадки за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и т.н.		Общински бюджет	2021	Публикувана актуална информация относно услугите, предоставяни от община Бяла Слатина относно отпадъците на населението и фирмите, както и за всички права, задължения и възможности за участие и др.	Брой разположени контейнери /площадки, за които общината е публикувала информация за местонахождението на контейнерите/площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци	За осигурените възможности за разделно събиране на битови отпадъци общината е публикувала актуална информация	Зам.кмет
Задължаване чрез <i>Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина</i> на лицата, които извършват дейности с битови отпадъци територията на		Общински бюджет	2021	Определени са подробни изисквания към задължените лица да предоставят информация на община Бяла Слатина	Разработен проект на изменения на <i>Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина</i> , съдържащ съответните разпоредби	Приети от ОбС-Бяла Слатина изменения на Наредбата със съответните разпоредби.	Кмет Общински съвет

общината да предоставят информация на община Бяла Слатина							
Събиране, обработване и систематизиране на информация за събраните и предадените за рециклиране битови отпадъци		Общински бюджет	постоянен 2021-2028	Общината разполага с информация за доказване изпълнение на целите за рециклиране	Дял на ОО/фирми и юридически лица, които са представили навременна и пълна информация	Всички задължени ОО/фирми и юридически лица са представили навременна и пълна информация	Зам.кмет
Регулярен планов контрол за предоставяне на информация от задължените лица за събраните и предадени за рециклиране отпадъци (хартия и картон, пластмаси, стъкло, метали от битовите отпадъци)		Общински бюджет	2021-2028	Всички задължени лица предоставят информация на общината	Разработени и одобрени годишни планове за контрол	Одобрени отчети за осъществения контрол	Зам.кмет
Ежегодно организиране и провеждане от общината на най-малко 4 кампании за събиране и предаване от граждани и юридически лица на разделно събрани отпадъци, напр. за: - хартия и картон, пластмаси, стъкло, метали от битовите отпадъци; - Едрогабаритни отпадъци (ЕГО);	50 000	Общински бюджет, отчисления по чл.64 от ЗУО	2021-2028	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци	Брой организирани кампании от общината Количество разделно събрани отпадъци по време на кампаниите	Най-малко 4 пъти в годината са организирани кампании	Зам.кмет

- опасни отпадъци от домакинствата.							
Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на отпадъците от търговски обекти, административни, стопански, образователни и др.подобни обекти, както и за изпълнение на сключени договори с фирми		Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Изпълнение на задълженията от всички лица съгласно изискванията на <i>Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина</i>	Брой осъществени тематични проверки	Всички обекти и договори са обхванати от системата за контрол	Зам.кмет
Изготвяне на годишен план и годишен отчет за осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията на <i>Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина</i> , относно разделното събиране и подготовката за повторна употреба на битовите отпадъци		Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Одобрен годишен план	Изготвен годишен план	Осъществена дейност по управление на отпадъците на основата на детайлно разработен план и отчитане на изпълнението на годишните цели за контролната дейност на основата на годишния план	Зам.кмет

Прилагане на изискванията на ЗМДТ относно формиране на такса „битови отпадъци“ при използване на новите основи за отделните услуги при изготвянето на план-сметката на общината. Извършване на промени в <i>Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина</i>		Общински бюджет	2022-2028	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса „битови отпадъци“	Разработен проект на изменение на <i>Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина</i> , регламентиращ заплащане на такса „битови отпадъци“ съгласно принципа „замърсителят плаща“ за всички задължени лица	Приети от промени в <i>Наредба № 5 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Бяла Слатина</i> от Общинския съвет Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение всички генератори за отпадъци	Кмет Общински съвет
Извършване на морфологичен анализ на образуваните отпадъци на територията на общината	20 000	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2023	Изготвен доклад	Извършени сезонни пробовземания	Определен състав на образуваните отпадъци	Зам.кмет
Изпълнение на пилотен проект за въвеждане на такса „битови отпадъци“ на база количества на образуваните отпадъци	70 000	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2022	Изпълнен проект	Извършени проучвания и въведени мерки	Приложен модел на такса „битови отпадъци“ в зависимост от количествата на образуваните отпадъци	Зам.кмет

Изграждане на инсталация за компостиране на биоотпадъците	В рамките на бюджета на проекта за изграждане на регионалната инсталация	ОПОС 2014-2020 Общински бюджет	2022	Осигурена инсталация за предварително третиране	Етапи на подготовка и изпълнение на проекта в съответствие с одобрения за финансиране проект	Инсталацията е въведена в експлоатация и съдовете и необходимата техника са доставени	Кмет
Провеждане на информационна кампания след населението на община Бяла Слатина с цел популяризиране на компоста, произведен в Инсталация за компостиране на разделно събрани „зелени“ отпадъци и ползите от употребата му	48 000	Отчисления по чл.64 от ЗУО	Ежегодно, в периода 2022-2028	Населението, фирми развиващи земеделие и други заинтересовани лица са информирани и мотивирани да използват компоста, произведен в Инсталацията за компостиране на разделно събрани „зелени“ отпадъци	Подготвена е информационна кампания за популяризиране на използването на компоста	Изпълнена информационна кампания	Кмет

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

4.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на ПУО 2021-2028 г.

Възложителите на строителни работи (*включително общините, когато са възложители на строителни дейности*), с изключение на текущи ремонти, и възложителите на премахване на строежи, изготвят план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени с Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали. Изискването не се прилага за:

- премахване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП), по-малка от 300 m²;
- премахване на сгради с паянтова конструкция;
- реконструкция и основен ремонт на строежи с РЗП, по-малка от 700 m²;
- промяна на предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 700 m²;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 700 m²;
- изграждане, реконструкция, основен ремонт и премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1 500 m в урбанизирани територии;
- изграждане, реконструкция и основен ремонт на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 5 000 m извън урбанизирани територии;
- премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1 000 m извън урбанизирани територии;
- изграждане, рехабилитация, основен ремонт, реконструкция и премахване на пътища с дължина до 500 m;
- премахване на негодни за ползване или застрашаващи безопасността строежи, когато е наредено по спешност от компетентен орган, с РЗП, по-малка от 300 m²;
- изграждане и премахване на строежи от шеста категория.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителен надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта;

- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят за одобрение от органа, одобрил инвестиционния проект.

Съгласно националната нормативна уредба възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, имат задължението за влагането в строежите на рециклирани строителни материали или на третираните строителни отпадъци за материално оползотворяване в обратни насипи съгласно Приложение № 8 към Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Както в преобладаващия брой общини в страната, така и в община Бяла Слатина управлението на строителните отпадъци изисква допълнителни усилия, за да се подобри йерархията на управление и на този поток отпадъци.

Също така е целесъобразно отпадъците от ремонтни дейности на домакинствата, генерирани на територията на общината, да се събират разделно, а не да се изхвърлят в и до контейнерите за смесени битови отпадъци. Събраните отпадъци, при спазване на определени изисквания въведени в националното законодателство, могат да се използват за обратни насипи или рекултивационни дейности, както и за запръстяване на регионалното депо за битови отпадъци, т.е. за тези количества няма да се заплащат отчисления за депониране за битови отпадъци.

Мерките в настоящата Подпрограма за строителните отпадъци се отнасят основно до:

- Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината;
- Включване в отговорностите на съответните компетентни звена на община Бяла Слатина да изпълняват изискванията относно строителните отпадъци като Възложител на строителни дейности;
- Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи;
- Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали;
- Проучване на възможностите за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали.

В настоящата подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигане на нейните цели, тъй като са включени в други подпрограми, например:

- програми за обучение и повишаване капацитета на служителите за целите на изпълнение на изискванията за строителните отпадъци;
- осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците, в т.ч. строителните отпадъци;
- внедряване на интегрирана информационна система за управление на отпадъците, вкл. модул за строителните отпадъци и от разрушаване на сгради;
- подобряване на контролната дейност, в т.ч. относно спазване на изискванията за строителните отпадъци.

План за действие - Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината		Общински бюджет	2023	Организирана система за разделно събиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата	Количество оползотворени отпадъци	Ежегодно оползотворени отпадъци	Кмет
Включване в отговорностите на съответните компетентни звена на община Бяла Слатина да изпълняват изискванията относно строителните отпадъци като Възложител на строителни дейности		Общински бюджет	2021		Изготвен е проект на актуализация на функционалните характеристики на дирекциите на община Бяла Слатина със съответните изисквания	Функционалните характеристики са актуализирани и одобрени със съответните изисквания	Зам.-кмет
Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи при спазване на изискванията на чл. 21 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали		Общински бюджет	2021-2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 12%	Зам.-кмет

Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали		Общински бюджет	2021-2028	В строителството на сгради се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Зам.-кмет
Проучване на възможностите за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали	300 000	ПОС 2021-2027 Общински бюджет Юридически лица	2025-2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Сключен договор	Изпълнен проект	Кмет

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

4.5. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци (МРО)

Съгласно ЗУО „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС;
- ИУЕЕО;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общеевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Община Бяла Слатина няма сключен Договор с Организация по оползотворяване на излезли от употреба гуми. Издадена е Заповед №386/14.07.2020г. на Кмета на Община Бяла Слатина, с която се разпорежда на всички лица извършващи продажба и/или смяна на гуми, в т.ч. мобилните сервиси за гуми – да осигурят възможност за приемане на излезли от употреба гуми от крайните потребители в местата на продажба и смяна на гуми. Общината е информирала по подходящ начин населението за възможностите за предаване на този вид масово разпространен отпадък.

Общината също няма сключен Договор с Организация по оползотворяване на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. С чл.38 от Наредбата №8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина се регламентира, че „лицата, които извършват продажба на масла на крайните потребители, предназначени за употреба в моторни превозни средства, са длъжни да осигурят безплатно на крайния потребител информация, поставена на видно място на територията на обекта, относно местата за смяна на маслата след употребата им и възможните опасности за здравето и риска за околната среда при неправилно манипулиране“.

Община Бяла Слатина няма сключен Договор с Организация по оползотворяване на излезли от употреба моторни превозни средства, на Негодни за употреба батерии и акумулатори и на ИУЕЕО.

По отношение на четири от посочените потоци масово разпространени отпадъци (ИУЕЕО, ИУГ, ИУМПС и ОМОН), Община Бяла Слатина разчита за изпълнение на задълженията си на лице, притежаващо разрешение по чл.35 от ЗУО.

В тази връзка общината ще предприеме следните мерки:

- Отпращане на предложение за сътрудничество до всички ООп, притежаващи разрешение по чл. 81 ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на излезли

от употреба гуми, отработени масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и излезли от употреба моторни превозни средства.

- Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.
- Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО на МРО от одобрените им програми.

В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

План за действие - Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Отпращане на предложение за сътрудничество до всички ООп, притежаващи разрешение по чл. 81 от ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на излезли от употреба гуми, отпадъчни масла и нефтопродукти, ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА			2021-2022	Общината е осигурила допълнителни количества предадени за рециклиране отпадъци чрез схемата за разширена отговорност на производителя	Етапи на подготовка и възлагане на договорите	Сключени договори	Кмет
Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци		Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за МРО	Повишаване на количествата на разделно събраните МРО	Кмет
Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО на МРО от одобрените им програми		Средства на ОО	Ежегодно до 2028	ОО изпълняват одобрените им програми, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени информационни кампании от ОО на МРО	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общ. мнение	Организации по оползотворяване

4.6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване.

Съгласно новото определение за „битови отпадъци“, са смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели. Поради тази причина системите за разделно събиране на рециклируемите битови отпадъчни материали от хартия и картон, стъкло, метали и пластмаса се съвместяват със системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Отпадъците от опаковки имат ключово отношение при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба.

Като се вземат предвид последните тенденции по отношение на опаковките и отпадъците от опаковки, европейските политики относно кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите, както и новоприетото европейско законодателство в разглежданата област е целесъобразно достиженията на създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, не само да се запазят, но и да се надграждат и развиват в следващите години. В тази връзка, е необходимо община Бяла Слатина да предприеме действия по разширяване на вече съществуващата система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, с цел увеличаване на количествата на разделно събраните и предадени за рециклиране отпадъци и обхващане всички населени места на общината.

Община Бяла Слатина следва да фокусира вниманието си върху прилагащите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (увеличени количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общината за събиране и третиране на битовите отпадъци, поради намалени количества смесени битови отпадъци, извозването и третирането, на които общината трябва да финансира.

План за действие - Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки		Средства на ОО	2022-2028	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Осъществен анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура	Реализирани мерки за разширяване на техническата инфраструктура за разделно събиране на отпадъците от опаковки	Кмет
Поставяне на нови по-високи количествени цели в договора с Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки		Общински бюджет	2021	Общината разполага с допълнителни количества разделно събирани и рециклирани отпадъци от опаковки	Етапи на проучване и допълване на договора	Допълнен договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	Кмет
Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО за опаковки	40 000	Средства на ОО	Ежегодно до 2028	ОО изпълнява одобрената ѝ програма, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени информационни кампании от ОО за опаковки	Повишена информираност на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците от опаковки, отчетена при проучвания на общественото мнение	Организация по оползотворяване
Съдействие на организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки, в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване		Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на отпадъци от опаковки	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за разделно събиране на отп. от опаковки	Повишаване на количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки	Кмет

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

4.7. Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Предотвратяването и намаляването на риска от депонираните отпадъци може да се постигне чрез мерки, целящи ползване на депа, отговарящи на нормативните изисквания, чрез предотвратяване на отпадъците, чрез увеличаване на количествата, рециклирани и оползотворени отпадъци, както и чрез закриване на старите депа за отпадъци и депониране на остатъчни отпадъци (във възможно най-малки количества), на депа, които отговарят на всички екологични изисквания, както и рекултивация и последващи грижи и мониторинг на закритите депа и оползотворяване на сметнищния газ от тях.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване и др.), са включени в предходните подпрограми, и имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

На територията на общината не се експлоатират депа, неотговарящи на нормативните изисквания. Общинското депо е закрито и рекултивирано с финансови средства, отпуснати от ПУДООС по реда на ПМС №209 от 20 август 2009 г. и от 2010 г. общината транспортира и депонира смесените битови отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) в гр. Оряхово, където е разпределена съгласно Националния план за управление на отпадъците.

Другите мерки са свързани със следексплоатационни грижи за закритите депа за отпадъци. Това са дейностите по поддръжка на площадката на депото след неговото закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депото върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи следексплоатационен период на депото. Определена е и отговорността за осъществяване на последващия контрол и наблюдение на параметрите на околната среда на закритите и на действащата клетка на депото - операторът на регионалното депо. В програмата се предвиждат и дейности за създаването на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от домакинствата и своевременно почистване, в случай на установени нерегламентирани сметища в периода до 2028 г.

В тази връзка общината ще предприеме следните мерки:

- Своевременно почистване и саниране на новообразувани нерегламентирани сметища;
- Проучване и проектиране на нова клетка на регионалното депо съвместно с останалите общини от региона за управление на отпадъците- Оряхово;
- Изграждане и въвеждане в експлоатация на нова клетка на регионалното депо;
- Изпълнение на техническа и биологична рекултивация на първа клетка на регионалното депо съвместно с останалите общини от региона за управление на отпадъците- Оряхово;
- Осъществяване на мониторинг и следексплоатационни грижи на закритото общинско депо за битови отпадъци;
- Въвеждане в експлоатация на инсталацията за предварително третиране на отпадъците съвместно с другите общини от регион за управление на отпадъците – Оряхово;
- Създаване на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от бита.

Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Мерки/Дейности	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
	(лв.)				Текущи	Целеви	
Своевременно почистване и саниране на новообразувани нерегламентирани сметища	80 000	Общински бюджет	Ежегодно 2021- 2028	Предотвратен е риска за околната среда от сметища	Етапи на възлагане и изпълнение на почистващите дейности	Акт за приключени дейности за закриване и саниране на нерегламентирани сметища	Зам.кмет
Проучване и проектиране на нова клетка (Клетка №3) на РДНО-Оряхово	15 000	Общински бюджет	2027	Проектът е готов за финансиране	Етапи на възлагане и изпълнение на проектирането	Документ за одобрен проект по реда на нормативната уредба	Кмет, съвместно с кметовете на общините от регион за управление на отпадъците-Оряхово
Изграждане и въвеждане в експлоатация на нова клетка на регионалното депо	Съгласно КСС на Проекта за Клетка №3, РДНО - Оряхово	Общински бюджет/Държавен бюджет на РБ	2028	Осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци	Обявена поръчка за избор на изпълнител	Намален риск за околната среда в резултат от депониране на отпадъци на депо отговарящо на всички изисквания	Кмет, съвместно с кметовете на общините от регион за управление на отпадъците-Оряхово
Извършване на следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото общинско депо	40 000	отчисления по чл.60 от ЗУО Общински бюджет	Ежегодно 2021-2028	Предотвратен е риска за околната среда	Включени необходимите дейности за следексплоатационни грижи	Изпълнени всички планирани дейности за следексплоатационни грижи и мониторинг	Зам.кмет

Въвеждане в експлоатация на инсталацията за предварително третиране към регионална система за управление на отпадъците-Оряхово	В рамките на бюджета на проекта за изграждане на регионалното съоръжение	ОПОС 2014-2020 Общински бюджет	2022	Осигурена инфраструктура за предварително третиране	Етапи на възлагане и изпълнение на проект за изграждане на инсталация	Инсталацията е изградена и въведена в експлоатация	Кмет, съвместно с кметовете на общините от регион за управление на отпадъците-Оряхово
Създаване и прилагане на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от бита	70 000	Общински бюджет	2022	Намален риск за околната среда от депонирани опасни отпадъци	Брой извършени събирания на разделно събиране на опасни отпадъци от бита, генерирани на територията на общината	Създадена система за разделно събиране на всички опасни отпадъци от бита, която се обслужва ежегодно	Кмет
Въвеждането на система за събиране на сгурия и пепел през зимния сезон, с което ще се подобри качеството на битовите отпадъци, подлежащи на предварително третиране	50 000	Общински бюджет	2022	Увеличено качество на отпадъците, постъпващи за предварително третиране	Брой обслужени домакинства	Създадени е система за разделно събиране на сгурия и пепел от домакинствата през зимния сезон	Кмет

5 КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Програмата за управление на отпадъците на община Бяла Слатина (2021-2028) г. е в пълен синхрон с националните цели, приоритети и мерки в областта на управление на отпадъците. При разработване на Програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, които трасират националната политика в сектор отпадъци, в т.ч.:

- Национален план за управление на отпадъците 2021–2028 г. и Национална програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него;
- България 2030: Национална програма за развитие (НПР 2030);
- Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013 -2020 г., одобрен с Решение № 439 от 1 юни 2012 г. на Министерски съвет;
- Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в България 2020-2030 г.

Програмата за управление на отпадъците на община Бяла Слатина (2021-2028) осигурява приемственост на действията и целите във времето на политиката на общината в областта на управление на отпадъците и опазване на околната среда, отразена в предходните общински програмни документи, в които се поставя началото на целенасочено и последователно планиране на дейностите по отпадъците. Като елемент от цялостната система за планиране в община Бяла Слатина, Програмата е синхронизирана с ключови общински програмни документи, по-специално със:

Програма за опазване на околната среда на община Бяла Слатина 2019–2021г.

Програмата за опазване на околна среда на община Бяла Слатина е основен документ при прилагане на политиките по околна среда на общинско ниво. В нея са посочени конкретните мерки, срокове и източници на финансиране с оглед създаване и подпомагане осигуряването на оптимална екологична среда на територията на общината. Основната цел на общинската програма за опазване на околната среда е да осигури устойчиво решаване на екологичните проблеми на територията на общината и да подобри състоянието на компонентите на околната среда, като минимизира факторите оказващи влияние върху тях.

Проект на Плана за интегрирано развитие на община Бяла Слатина за периода 2021-2027г.

Планът е основен инструмент за планиране, програмиране, управление и ресурсно осигуряване на развитието на общината през следващите седем години. Като стратегически документ, той обвързва сравнителните предимства и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, свързани от общия стремеж за устойчиво развитие, по-добра обществена среда и по-висок жизнен стандарт на хората в общината.

В проекта на плана е предвидено:

- Въвеждане в експлоатация на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на отпадъците на регионален принцип – на площадка, разположена в съседство с РДНО-Оряхово (втори основен приоритет: развитие на инфраструктурата, опазване на околната среда и природното богатство);
- Модернизиране работата на общинско предприятие „Чистота и строителство“, в т.ч. дооборудване със сметосъбираща и сметоизвозваща техника и съдове за разделно събиране на отпадъците;
- Подобряване на съществуващите практики и условия за събиране, транспортиране, рециклиране и обезвреждане на битови и производствени отпадъци;

- Ликвидиране на нововъзникнали нерегламентирани сметища в общината;
- Участие в национални кампании и инициативи за почистване на населените места.

6 СИСТЕМА ЗА ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПУО 2021-2028 Г.

Системата за отчет и контрол представлява процес на наблюдение (мониторинг) и събиране и анализиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от дадена програма. От съществено значение е да се гарантира, че информацията е събрана по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. Осъществяването на контрол за изпълнение на програмните мерки и достигане целите на програмата означава да има определени органи, пред които се отчита това изпълнение и които имат компетенциите да одобрят коригиращи действия при необходимост от актуализация на програмата.

Системата за оценка на резултатите от изпълнението на дадена програма, включва действия, които да осигурят, необходимата информация за изготвянето на междинни оценки, както и за окончателната оценка на степента на изпълнение на целите на дадена програма. Тези оценки следва да съдържат анализ на причините за проблеми при изпълнението им.

Системата за отчет и контрол на изпълнението на ПУО представлява система на текущо наблюдение (мониторинг) чрез събиране на информация за изпълнението на отделните мерки, заложи в програмите на ПУО 2021-2028 г. и отчет за степента на тяхното изпълнение.

Текущото наблюдение ще се извършва чрез събиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от Програмата, и анализиране и оценка на степента на изпълнение на целите, както и на проблемите при изпълнението и причините за тях. От съществено значение е да се гарантира, че информацията се събира по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. За целта кметът на общината ще определи отговорностите на съответно звено от общинска администрация Бяла Слатина, което ще изготви процедурни правила за наблюдение и оценка, утвърдени със заповед на кмета, и ще събира и систематизира информация от всички общински звена и външни лица, които имат задължение да докладват на общината данни за отпадъците. Звеното, което ще осъществява текущото наблюдение по изпълнение на ПУО, ще анализира и оценява напредъка в изпълнение на мерките, причините за неизпълнение или за изоставане в изпълнението и всяка година до края на месец февруари ще изготвя годишен доклад за напредъка по изпълнение на мерките и програмните цели.

Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общинския съвет. За целта ежегодно в срок до 31 март кметът на общината ще представя Годишен доклад за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците на община Бяла Слатина за предходната календарна година пред Общинския съвет. Годишните доклади за изпълнение на ПУО ще се публикуват на интернет страницата на общината, с цел информиране на обществеността.

7 СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Оценката на резултатите от изпълнението на ПУО ще бъде фокусирана към събирането, съпоставянето и анализирането на информация през определен период от време за постигането на целите на ПУО чрез текущите и целевите количествени или качествени индикатори, определени за програмните цели.

Необходимост от актуализацията на ПУО може да възникне основно поради три причини:

- в резултат от въздействието на „външни“ фактори като например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в заложените стратегически и програмни цели на ПУО и в съответните програмни мерки;
- поради неизпълнение или значително изоставане в изпълнението на програмните мерки;
- при констатации за отклонение в набелязаните тенденции на целевите индикатори, въпреки изпълнението на основните пакети от приоритетни мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или вместо някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

Процедурата в случай на актуализацията ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата, провеждане на обществени консултации, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет Бяла Слатина.

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на община Бяла Слатина са важни с оглед проследяване на напредъка по постигане на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките и постигане на програмните цели, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Системата за наблюдение на прилагането на ПУО ще бъде регламентирана със заповед на кмета на общината и ще обхваща следните дейности и аспекти:

- Определяне на показатели за наблюдение, източниците на информация и периодичността на събиране на информацията;
- Създаване на система за събиране и обработване на достоверна информация (финансова, статистическа, техническа и т.н.) за напредъка по изпълнение на показателите за наблюдение;
- Създаване и функциониране на система от специализирани звена, които извършват мониторинга, в т.ч. определяне на отговорностите и правилата за осъществяване на дейностите по мониторинга;
- Дефиниране на начина на докладване на резултатите от наблюдението на изпълнението чрез изготвяне на доклади;
- Дейности за осигуряване на публичност и прозрачност на действията на общината, свързани с изпълнението на ПУО.

В Плана за действие на всяка подпрограма в ПУО са посочени специфични показатели, проследяващи изпълнението на конкретните мерки, включени в подпрограмата, на базата на които ще бъде изготвена системата от показатели.

8 ПРИЛОЖЕНИЕ АНАЛИЗИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

Анализ №1 Анализ на отпадъците

Анализ № 2 Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи, в контекста на правата и задълженията на общините

Анализ №3 Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

Анализ №4 Прогнози за образуваните отпадъци

Анализ №5 Анализ на дейността на Регионално Сдружение за управление на отпадъците-Оряхово

Анализ №6 Анализ и оценка на изпълнение контролните функции на общината по управление на отпадъците

Анализ № 7 Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“

Анализ № 8 Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществяване на мерки за тяхното възстановяване

Анализ № 9 Анализ и оценка на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

Анализ № 10 Икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

Анализ № 11 Анализ на финансовите потоци по управление на отпадъците

Анализ № 12 Преглед на съществуващите практики по предотвратяване образуването на отпадъците

Програмата е приета с Решение № 580 на Общински съвет - Бяла Слатина по т. 1 от заседанието, проведено на 24.02.2022 г., Протокол № 30 / 24.02.2022 г.

ВОДИЛ ПРОТОКОЛА:

/Н. Петрова/

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА:
ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ**

/В. Борисова/